

Suvestinė redakcija nuo 2017-09-01 iki 2018-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [73-3084](#), i. k. 1021010ISTA00IX-994

LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PATVIRTINIMO
ĮSTATYMAS

2002 m. birželio 27 d. Nr. IX-994
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso patvirtinimas

Šiuo Įstatymu Seimas patvirtina Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksą.

2 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso įsigaliojimo data ir įgyvendinimo tvarka

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso įsigaliojimo data ir įgyvendinimo tvarka nustatoma atskiru įstatymu.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

PATVIRTINTAS
Lietuvos Respublikos
2002 m. birželio 27 d.
įstatymu Nr. IX-994

LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUSMIŲ VYKDYMO K O D E K S A S

I DALIS BENDROSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS BAUSMIŲ VYKDYMO ĮSTATYMAI

1 straipsnis. Bausmių vykdymo įstatymų paskirtis

1. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymai nustato bausmių vykdymo ir atlikimo tvarką, sąlygas ir principus.

2. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymų paskirtis – nustatyti tokią bausmės vykdymo tvarką, kad atlikęs bausmę nuteistasis savo gyvenimo tikslų siektų teisėtais būdais ir priemonėmis.

3. Bausmių vykdymo institucijų ir įstaigų pareigūnų teises, pareigas ir atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymai ir kiti teisės aktai.

4. Šio Kodekso nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio Kodekso 3 priede, nuostatomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, *Žin.*, 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

2 straipsnis. Teisės aktai bausmių vykdymo klausimais

1. Šio Kodekso numatytais atvejais valstybės institucijos priima teisės aktus bausmių vykdymo klausimais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti teisės aktai nustato Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytų nuteistųjų teisių ir laisvių apribojimo bei pareigų realizavimo tvarką.

3 straipsnis. Bausmių vykdymo įstatymų taikymas

1. Bausmės vykdomos pagal jų vykdymo metu galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus.

2. Visiems bausmes Lietuvos Respublikoje atliekantiems asmenims taikomi Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymai.

3. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymų kolizijos atveju taikomas švelnesnę nuteistojo teisinę padėtį numatantis įstatymas.

4. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymų spragos atveju bausmių vykdymo institucijos, įstaigos ir pareigūnai privalo veikti pagal šiame Kodekse nustatytus bausmių vykdymo principus.

4 straipsnis. Bausmių vykdymo įstatymai ir Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis nustato kitokias taisykles negu šiame Kodekse išdėstytosios, taikomos tarptautinės sutarties taisyklės.

II SKYRIUS BAUSMIŲ VYKDYMO PRINCIPAI

5 straipsnis. Teisėtumo principas

1. Bausmės vykdymo pagrindas yra tik įsiteisėjęs apkaltinamasis Lietuvos Respublikos teismo nuosprendis. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais bausmės vykdymo pagrindu yra užsienio valstybės teismo arba tarptautinės teisminės institucijos įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis (sprendimas).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1323](#), 2014-11-13, paskelbta TAR 2014-11-21, i. k. 2014-17300

2. Nuteistų asmenų teisių bei laisvių apribojimus ir nuteistų asmenų pareigas nustato tik Lietuvos Respublikos įstatymai.

3. Nuteistojo elgesį gali suvaržyti tik draudimas arba pareiga. Bausmės vykdymo institucija arba pareigūnas gali veikti tik įstatymų nustatytais būdais ir priemonėmis. Įstatymų nustatytus reikalavimus pažeidę pareigūnai atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

4. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiklos teisėtumo priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos teismai, prokurorai, Seimo skiriami kontrolieriai, Teisingumo ministerija ir kitos valstybės institucijos pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

6 straipsnis. Nuteistųjų lygybės taikant bausmių vykdymo įstatymus principas

Taikant bausmių vykdymo įstatymus, vadovaujamasi principu, kad visi nuteistieji lygūs nepaisant jų kilmės, lyties, socialinės ar turtinės padėties, tautybės ar rasės, politinių pažiūrų ir partiškumo, išsilavinimo, kalbos, religinių ar kitokių įsitikinimų, genetinių savybių, neįgalumo, seksualinės orientacijos, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų nenumatytų Lietuvos Respublikos įstatymuose aplinkybių.

7 straipsnis. Humanizmo principas

1. Vykdant bausmę, nesiekama žmogaus kankinti, žiauriai su juo elgtis arba žeminti jo orumą.

2. Su nuteistuoju, kurio laisvė apribota, net ir jo sutikimu draudžiami medicinos, biologiniai ir kitokie mokslo bandymai.

3. Draudžiama, išskyrus Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytus atvejus, filmuoti ar fotografuoti nuteistąjį, kurio laisvė apribota, be išankstinio jo sutikimo.

8 straipsnis. Bausmių vykdymo individualizavimo ir visuomenės dalyvavimo nuteistųjų pataisos procese principas

1. Atskirų bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas reglamentuojančiuose šio Kodekso skyriuose numatytos pataisos priemonės nuteistiesiems taikomos atsižvelgiant į jų asmenybę bei elgesį bausmės atlikimo metu, taip pat į padarytos nusikalstamos veikos pavojingumą ir pobūdį.

2. Nuteistųjų pataisos procese gali dalyvauti nevyriausybinių organizacijų, religinės bendruomenės ir bendrijos, jų nariai bei kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

9 straipsnis. Teisingo ir progresyvaus bausmių atlikimo principas

Nuteistųjų teisinė padėtis, atsižvelgiant į jų elgesį bausmės atlikimo metu, nustatytų pareigų ir draudimų laikymąsi, požiūrį į darbą ir mokymąsi, reagavimą į psichologinį poveikį ir socialinės rehabilitacijos priemones, Baudžiamojo kodekso, Baudžiamojo proceso kodekso ir šio Kodekso nustatyta tvarka gali būti švelninama arba griežtinama.

III SKYRIUS NUTEISTŲJŲ TEISINĖ PADĖTIS

10 straipsnis. Nuteistųjų teisinė padėtis

1. Bausmes atliekantys Lietuvos Respublikos piliečiai turi visas Lietuvos Respublikos piliečiams įstatymų nustatytas teises, laisves ir pareigas su apribojimais, kuriuos numato Lietuvos Respublikos įstatymai ir teismo nuosprendis.

2. Bausmes atliekančių užsieniečių teisinę padėtį nustato Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys šių asmenų teises, laisves bei pareigas jiems esant Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos įstatymai ir teismo nuosprendis.

11 straipsnis. Bendrosios nuteistųjų teisės

1. Nuteistieji turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka:

1) gauti rašytinę informaciją apie bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei pareigas. Šią informaciją bausmės vykdymo institucija pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta;

2) kreiptis su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais į bausmės vykdymo ar kitų valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus, nevyriausybines organizacijas ar tarptautines institucijas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3) gauti medicinos pagalbą;

4) gauti teisinę pagalbą.

2. Specialiąsias nuteistųjų teises nustato atskirų rūšių bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas reglamentuojantys šio Kodekso skyriai.

12 straipsnis. Bendrosios nuteistųjų pareigos

1. Nuteistieji privalo vykdyti įstatymų reikalavimus ir laikytis jiems nustatytų elgesio taisyklių.

2. Nuteistieji privalo vykdyti bausmės vykdymo institucijos, įstaigos arba pareigūno nurodymus ir įsakymus.

3. Specialiąsias nuteistųjų pareigas nustato atskirų rūšių bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas reglamentuojantys šio Kodekso skyriai.

13 straipsnis. Nuteistųjų teisė dalyvauti rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite)

1. Bausmes atliekantys Lietuvos Respublikos piliečiai turi teisę dalyvauti rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite).

2. Dalyvavimo rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite) tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

3. Bausmes Lietuvos Respublikoje atliekančių užsieniečių dalyvavimo jų valstybėse vykstančiuose rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite) klausimai sprendžiami Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Nuteistųjų pilietybės klausimų sprendimas

1. Bausmes atliekančių nuteistų Lietuvos Respublikos piliečių bei asmenų be pilietybės pilietybės klausimai sprendžiami Pilietybės įstatymo nustatyta tvarka ir pagrindais.

2. Bausmes Lietuvos Respublikoje atliekančių nuteistų užsieniečių pilietybės klausimai sprendžiami Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Nuteistųjų tikėjimo ir sąžinės laisvė

1. Nuteistiesiems garantuojama tikėjimo ir sąžinės laisvė.

2. Tikėjimo ir sąžinės laisvės realizavimo tvarką nustato šis Kodeksas ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

IV SKYRIUS BAUSMIŲ VYKDYMO INSTITUCIJOS

16 straipsnis. Baudos bausmę vykdanti institucija

Baudą priverstinai išieško antstolis.

17 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmes vykdanči institucija

Juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmes vykdo antstolis.

18 straipsnis. Viešųjų darbų bausmę vykdanči institucija

1. Viešųjų darbų bausmę vykdo probacijos tarnybos.

2. Probacijos tarnybas steigia, reorganizuoja, pertvarko ir likviduoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė Teisingumo ministerijos teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

19 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmę vykdanči institucija

1. Laisvės apribojimo bausmę vykdo probacijos tarnybos.

2. Policija, neperžengdama Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytos kompetencijos, kontroliuoja nuteistajam paskirtų draudimų ir įpareigojimų vykdymą.

3. Probacijos tarnybų ir policijos bendradarbiavimo vykdant laisvės apribojimo bausmę tvarką nustato teisingumo ministras ir vidaus reikalų ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

20 straipsnis. Arešto bausmę vykdanči institucija

1. Arešto bausmę vykdo areštinės.

2. Areštines steigia, reorganizuoja, pertvarko ir likviduoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė Teisingumo ministerijos teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

21 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdanči institucija

1. Terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdo pataisos įstaigos – pataisos namai, nepilnamečių pataisos namai, kalėjimai, atviros kolonijos.

2. Pataisos įstaigas steigia, reorganizuoja, pertvarko ir likviduoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė Teisingumo ministerijos teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

II DALIS

NUTEISTŲJŲ TURTINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

V SKYRIUS

BAUDOS BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

22 straipsnis. Baudos bausmės įvykdymo būdai

1. Baudos bausmė įvykdoma savanoriškai arba priverstinai.

2. Nuosprendį paskelbęs teismas išaiškina nuteistajam, kad jis privalo sumokėti baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.

3. Jeigu bauda paskirta juridiniam asmeniui, nuosprendį priėmęs teismas išaiškina juridinio asmens valdymo organui ar įgaliotam asmeniui, kad juridinis asmuo privalo pervesti

baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.

4. Teismas privalo pasirašytinai įspėti nuteistąjį arba juridinio asmens valdymo organą ar įgaliotą asmenį, kad nustatytu laiku nesumokėta arba nepervesta bauda bus išieškota priverstinai.

23 straipsnis. Savanoriškas baudos bausmės įvykdymas

1. Sumokėjęs baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą nuteistasis pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui banko kvitą.

2. Pervedęs baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą juridinis asmuo tai patvirtinančius dokumentus pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui.

3. Nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojas, patikrinęs baudos sumokėjimo teisingumą, banko kvitą arba juridinio asmens pateiktus dokumentus įsiuva į baudžiamąją bylą ir apie nuosprendžio įvykdymą praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

24 straipsnis. Priverstinis baudos išieškojimas

1. Jeigu nuteistasis nesumokėjo, o juridinis asmuo nepervedė nustatytu laiku visos baudos, ši bausmė pagal nuosprendį priėmusio teismo išduotą vykdomąjį raštą vykdoma priverstinai.

2. Baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra nuteistojo gyvenamoji, darbo ar turto buvimo arba kitos bausmės atlikimo vieta.

3. Juridiniam asmeniui paskirtą baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė ar jo turto buvimo vieta.

4. Antstolis, pradėdamas priverstinį baudos išieškojimą, iš karto, neįteikęs raginimo, taiko priverstinio vykdymo priemones. Priverstinio baudos išieškojimo tvarką nustato Civilinio proceso kodeksas bei šiame Kodekse numatytos taisyklės.

25 straipsnis. Vengimo vykdyti baudos bausmę pasekmės

1. Jeigu nuteistasis neturi lėšų baudai sumokėti, antstolio teikimu ir nuteistojo sutikimu teismas, vadovaudamasis Baudžiamojo kodekso 47 straipsniu, baudą gali pakeisti viešaisiais darbais.

2. Jeigu nuteistasis vengia savo noru sumokėti baudą ir nėra galimybių ją išieškoti priverstinai, teismas, vadovaudamasis Baudžiamojo kodekso 47 straipsniu, antstolio teikimu baudą gali pakeisti areštu.

3. Juridinio asmens darbuotojas, atsakingas už šiam juridiniam asmeniui paskirtos bausmės – baudos nevykdymą, atsako pagal Baudžiamojo kodekso 244 straipsnį.

VI SKYRIUS

JURIDINIO ASMENS VEIKLOS APRIBOJIMO BEI JURIDINIO ASMENS LIKVIDAVIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

26 straipsnis. Nuosprendžio, kuriuo paskirtas juridinio asmens veiklos apribojimas ar juridinio asmens likvidavimas, pateikimas vykdyti

Teismas, priėmęs nuosprendį apriboti juridinio asmens veiklą arba likviduoti juridinį asmenį, įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašą išsiunčia antstoliui, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė, vykdyti ir apie tai praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui. Juridinių asmenų registro tvarkytojas įtraukia šią informaciją į registrą.

27 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo bausmės vykdymas

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą įvykdyti nuosprendį gera valia. Raginime nurodoma, kokia juridinio asmens veikla turi būti nutraukta arba koks juridinio asmens padalinys turi būti uždarytas, ir nustatomas terminas, per kurį juridinis asmuo privalo tai padaryti.

2. Juridinis asmuo, atlikęs raginime nurodytus veiksmus, apie tai raštu praneša antstoliui. Antstolis, patikrinęs juridinio asmens atliktus veiksmus, privalo surašyti nuosprendžio vykdymo aktą. Šio akto formą nustato Teisingumo ministerija.

3. Jei juridinis asmuo dėl objektyvių priežasčių negali per nustatytą terminą atlikti raginime nurodytų veiksmų, antstolis turi teisę juridinio asmens motyvuotu prašymu nustatytą terminą pratęsti. Patvarkymas nepratęsti raginime nustatyto termino gali būti skundžiamas antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Jei juridinis asmuo per nustatytą terminą neįvykdo raginime nurodytų veiksmų, antstolis arba jo paskirtas asmuo atlieka nuosprendžiui vykdyti būtinus veiksmus.

5. Antstolis visą baudmės vykdymo laikotarpį pats arba per paskirtą asmenį kontroliuoja, kaip juridinis asmuo laikosi nuosprendyje nustatytų veiklos apribojimų.

28 straipsnis. Juridinio asmens likvidavimo baudmės vykdymas

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą per nuosprendyje nustatytą terminą nutraukti visą ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą ir uždaryti visus juridinio asmens padalinius, taip pat atlikti kitas likvidavimo procedūras ir juridinį asmenį išregistruoti iš juridinių asmenų registro. Be to, raginime nurodomas terminas, per kurį turi būti paskirtas juridinio asmens likvidatorius ir parengtas, jei taip nusprendžia antstolis, juridinio asmens likvidavimo vykdymo planas.

2. Jei juridinio asmens organas per nustatytą terminą likvidatoriaus nepaskiria, likvidatoriumi ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų antstolio patvarkymu skiriamas antstolis arba kitas likvidatoriui keliamus reikalavimus atitinkantis asmuo.

3. Juridinio asmens organo bei likvidatoriaus veiksmus vykdant juridinio asmens likvidavimą nustato Civilinis kodeksas ir kiti teisės aktai. Apie juridinio asmens likvidavimą pagal teismo nuosprendį likvidatorius paskelbia viešai vieną kartą ir praneša raštu visiems kreditoriams.

4. Jei juridinio asmens organas arba likvidatorius dėl objektyvių priežasčių negali per nuosprendyje nustatytą terminą juridinio asmens likviduoti, antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismas, gavęs juridinio asmens arba likvidatoriaus motyvuotą prašymą ir antstolio išvadą, turi teisę nustatytą terminą pratęsti.

29 straipsnis. Specialiosios antstolio teisės vykdant juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes

Vykdydamas juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes, antstolis turi šias specialiąsias teises:

1) paskirti arba pakeisti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą arba kontrolę atsakingą asmenį;

2) paskirti arba pakeisti juridinio asmens likvidatorių;

3) gauti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingo asmens ir (ar) likvidatoriaus atliktų veiksmų vykdant juridinio asmens veiklos apribojimą arba likvidavimą rašytinę ataskaitą. Ši ataskaita turi būti pateikta per penkias darbo dienas nuo antstolio reikalavimo gavimo dienos;

4) įpareigoti juridinį asmenį, juridinio asmens likvidatorių ar už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingą asmenį per antstolio nustatytą terminą parengti ir pateikti preliminarų juridinio asmens veiklos apribojimo arba likvidavimo vykdymo planą;

5) tikrinti, kaip vykdoma juridinio asmens veiklos apribojimo ar likvidavimo baudmė.

30 straipsnis. Vengimo vykdyti juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmę pasekmės

Juridinio asmens darbuotojas, atsakingas už juridiniam asmeniui paskirtos juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmės vykdymą, jos nevykdęs, atsako pagal Baudžiamojo kodekso 244 straipsnį.

31 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo veiksmų pabaiga

Kai įvykdyta juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmė, antstolis apie tai praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

**III DALIS
NUTEISTŲJŲ ASMENINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA
IR SĄLYGOS**

VII SKYRIUS

Neteko galios nuo 2011-07-05.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

VIII SKYRIUS

VIEŠŲJŲ DARBŲ BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

39 straipsnis. Viešųjų darbų baudmės vykdymo vieta

1. Teismas, paskyręs viešųjų darbų baudmę, įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašą išsiunčia šią baudmę vykdančiai institucijai. Nuosprendis, kuriuo paskirta viešųjų darbų baudmė, pradedamas vykdyti nuo jo nuorašo gavimo baudmę vykdančioje institucijoje dienos.

2. Viešųjų darbų atlikimo vietą ir darbą parenka baudmę vykdanči institucija pagal sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitų valstybės ar savivaldybių institucijų, nevyriausybinių organizacijų paraiškas. Darbas parenkamas atsižvelgiant, kiek tai įmanoma, į nuteistojo specialybę ar profesiją, gyvenamąją vietą ir nuteistojo pageidavimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-743](#), 2010-04-13, *Žin.*, 2010, Nr. 48-2293 (2010-04-27)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

40 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

41 straipsnis. Viešųjų darbų atlikimo sąlygos

1. Nuteistasis, kuriam paskirta viešųjų darbų baudmė, privalo per teismo paskirtą laiką neatlygintinai dirbti teismo nustatytą valandų skaičių per mėnesį visuomenės labui.

2. Viešuosius darbus atliekantiems nuteistiesiems netaikomas Darbo kodeksas ir kiti darbo įstatymai. Viešuosius darbus atliekantys nuteistieji gali savo noru apdrausti sveikatą Sveikatos draudimo įstatymo ir kitų sveikatos draudimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kita valstybės ar savivaldybės institucija, nevyriausybinių organizacija, kurioje atliekami viešieji darbai, turi užtikrinti nuteistiesiems saugias ir sveikas darbo sąlygas, atitinkančias darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Viešuosius darbus atliekančius nuteistuosius draudžiama skirti dirbti kenksmingomis ir labai kenksmingomis darbo sąlygomis, taip pat pavojingus darbus, kurių sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Nuteistieji prieš viešųjų darbų pradžią instruktuojami apie darbo saugos ir sveikatos reikalavimus ir nemokamai aprūpinami asmens apsaugos priemonėmis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

4. Žala, kurią padaro nuteistasis atlikdamas viešuosius darbus sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų arba kitai valstybės ar savivaldybės institucijai, nevyriausybinei organizacijai, kurioje atliekami viešieji darbai, arba tretiesiems asmenims, taip pat žala, kurią

viešųjų darbų atlikimu nuteistajam padaro sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kita valstybės ar savivaldybės institucija, nevyriausybinė organizacija, kurioje atliekami viešieji darbai, arba tretieji asmenys, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka ir pagrindais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

42 straipsnis. Viešųjų darbų atlikimo laikas

1. Viešųjų darbų atlikimo laikas skaičiuojamas mėnesiais.

2. Nuteistojo dirbtų valandų skaičius per mėnesį turi būti ne mažesnis už teismo paskirtą bausmės laiką. Jeigu nuteistasis dėl ligos ar kitų pateisinamų priežasčių nustatyto darbo valandų skaičiaus neišdirbo, teismas bausmę vykdančios institucijos teikimu gali pratęsti viešųjų darbų laiką, kol nuteistasis išdirbs paskirtas valandas.

3. Į viešųjų darbų bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirto sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

43 straipsnis. Viešųjų darbų bausmę vykdančių institucijų kompetencija

1. Viešųjų darbų bausmę vykdanči institucija: nustato bausmės atlikimo vietą ir parenka nuteistajam darbą; kontroliuoja, kaip nuteistasis atlieka bausmę; kontroliuoja, ar darbdavys laikosi nustatytų pareigų; teikia policijai reikalingus duomenis nuteistųjų, kurių buvimo vieta nežinoma, paieškai; sudaro sutartis su darbdaviais, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė; atlieka kitas šio Kodekso nustatytas pareigas.

2. Kai nuteistajam, kuriam paskirta viešųjų darbų bausmė, po nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nustatomas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis arba jis sulaukia valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus, arba nuteistoji moteris išeina nėštumo ir gimdymo atostogų, arba nuteistasis dėl kitų objektyvių priežasčių nebegali atlikti paskirtų viešųjų darbų, bausmę vykdanči institucija kreipiasi su teikimu į apylinkės teismą dėl jo atleidimo nuo šios bausmės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

44 straipsnis. Darbdavių, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, pareigos

Darbdavys, pas kurį atliekama viešųjų darbų bausmė, privalo:

- 1) kontroliuoti nuteistųjų elgesį darbo metu;
- 2) pranešti viešųjų darbų bausmę vykdančiai institucijai apie nuosprendžio nuorašo gavimą, apie nuteistųjų vengimą atlikti bausmę, apie nuteistųjų susirgimus, sužalojimą ir mirtį, taip pat kitas svarbias aplinkybes;
- 3) tvarkyti nuteistųjų darbo laiko apskaitą ir šiuos duomenis kartą per mėnesį pateikti viešųjų darbų bausmę vykdančiai institucijai;
- 4) laikytis šio Kodekso 43 straipsnio 1 dalyje nurodytoje sutartyje nustatytų įsipareigojimų ir kitų šio Kodekso nustatytų pareigų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

45 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

IV DALIS
BAUSMIŲ, KURIOMIS APRIBOJAMA NUTEISTŲJŲ LAISVĖ, VYKDYMO TVARKA
IR SĄLYGOS

IX SKYRIUS
LAISVĖS APRIBOJIMO IR AREŠTO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

PIRMASIS SKIRSNIS
LAISVĖS APRIBOJIMO BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

46 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės vykdymo pradžia

1. Teismas, paskyręs laisvės apribojimo bausmę, įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašą išsiunčia šią bausmę vykdančiai institucijai. Nuosprendis, kuriuo paskirtas laisvės apribojimas, pradedamas vykdyti nuo įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašo gavimo šią bausmę vykdančioje institucijoje dienos.

2. Laisvės apribojimo bausmę vykdanči institucija ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo išsikviečia nuteistąjį ir pasirašytinai supažindina jį su laisvės apribojimo bausmės atlikimo tvarka, paskirtų draudimų ir įpareigojimų vykdymo tvarka ir sąlygomis, atsiskaitymo už draudimų ir įpareigojimų vykdymą tvarka.

3. *Neteko galios nuo 2015-09-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

47 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės atlikimo sąlygos

1. Nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės apribojimas, privalo bausmės atlikimo metu laikytis nustatytų draudimų, vykdyti paskirtus įpareigojimus ir bausmę vykdančios institucijos nustatytu periodiškumu atsiskaityti jai už paskirtų draudimų ir įpareigojimų vykdymą.

2. Nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės apribojimas, privalo ne vėliau kaip prieš septynias dienas pranešti šią bausmę vykdančiai institucijai apie planuojamą gyvenamosios vietos pakeitimą.

3. Jeigu teismas paskyrė baudžiamajame įstatyme nenumatytų draudimų ir įpareigojimų, jų vykdymo tvarką nustato laisvės apribojimo bausmę vykdanči institucija, kiek tai įmanoma, atsižvelgdama į nuteistojo nuomonę. Nuteistasis turi teisę tokių draudimų ar įpareigojimų vykdymo tvarką apskusti nuosprendį priėmusiam teismui. Šio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

4. Į laisvės apribojimo bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirtų sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas ar baudžiamoji byla buvo nutraukti, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

48 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmę vykdančių institucijų kompetencija

1. Laisvės apribojimo bausmę vykdanči institucija: kontroliuoja bausmės atlikimo tvarką ir kaip nuteistieji laikosi nustatytų draudimų bei vykdo paskirtus įpareigojimus; vykdo kitas šio Kodekso nustatytas pareigas. Policija atlieka nuteistųjų, kurių buvimo vieta nežinoma, paiešką ir kontroliuoja nuteistiesiems paskirtų draudimų ir įpareigojimų vykdymą. Laisvės apribojimo bausmę vykdančios institucijos direktoriaus nutarimu nuteistajam nustatytų draudimų laikymasis ir (ar) paskirtų įpareigojimų vykdymas Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) direktoriaus nustatyta tvarka gali būti kontroliuojamas elektroninio stebėjimo priemonėmis.

2. Laisvės apribojimo bausmę vykdančios institucijos pareigūnai turi teisę lankytis nuteistojo gyvenamojoje vietoje ir tikrinti, kaip nuteistasis laikosi jam nustatytų draudimų ir vykdo paskirtus įpareigojimus, taip pat padėti nuteistiesiems spręsti jų asmenines ir socialines problemas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

49 straipsnis. *Neteko galios nuo 2015-09-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

ANTRASIS SKIRSNIS AREŠTO BAUSMĖS ATLIKIMO TVARKA IR SĄLYGOS

50 straipsnis. Arešto bausmės atlikimo vieta

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, šią bausmę atlieka areštinėse.
2. Visas areštas atliekamas vienoje areštinėje. Perkelti nuteistąjį atlikti areštą iš vienos areštinės į kitą leidžiama dėl ligos arba išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje areštinėje. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos areštinės į kitą tvarką nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės. Jas tvirtina Teisingumo ministerija.

51 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirta arešto bausmė, siuntimas į areštines

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, po nuosprendžio įsiteisėjimo (išskyrus atvejį, kai teismas nustatė atlikti areštą poilsio dienomis) suimami.
2. Į arešto bausmės atlikimo vietą nuteistuosius per tris paras po nuosprendžio įsiteisėjimo dienos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pristato Viešojo saugumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Viešojo saugumo tarnyba).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

52 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirta arešto bausmė, izoliuotas arba atskiras laikymas

1. Areštinėse vyrai ir moterys, suaugusieji ir nepilnamečiai turi būti laikomi izoliuoti vieni nuo kitų arba atskirose areštinėse, jeigu yra tokia galimybė. Izoliuoti nuo kitų nuteistųjų taip pat laikomi: asmenys, jau kartą atlikę arešto arba laisvės atėmimo bausmes; buvę ir esami valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, kuriems pirmą kartą paskirta arešto bausmė; neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir asmenys, sergantys somatinėmis ligomis, kurių sąrašą nustato sveikatos apsaugos ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Areštinės direktoriaus sprendimu izoliuoti nuo kitų nuteistųjų gali būti laikomi ir kiti šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti nuteistieji.

53 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirtas areštas, pataisos priemonės

Nuteistųjų, kuriems paskirtas areštas, pataisos priemonės yra arešto bausmės atlikimo režimas bei socialinė rehabilitacija.

54 straipsnis. Režimas areštinėse

1. Režimas – tai diferencijuotų arešto bausmės vykdymo sąlygų ir atliekančių areštą nuteistųjų elgesio taisyklių visuma. Pagrindiniai režimo areštinėse reikalavimai yra šie: būtinas nuteistųjų izoliavimas ir nuolatinė jų priežiūra; reikalavimas, kad nuteistieji tiksliai ir nenukrypdami vykdytų savo pareigas.

2. Atlikdami areštą, nuteistieji dėvi nuosavus drabužius, arešto metu daroma nuteistųjų asmens krata. Nuteistųjų asmens kratą daro tos pačios lyties asmenys.

3. Areštinėse nustatoma griežtai reglamentuota vidaus tvarka. Nuteistieji pasirašytinai supažindinami su jų teisėmis, pareigomis ir draudimais. Nuteistiesiems leidžiamų turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų bendrą masę nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

4. Į areštinę įeinantys ir iš jos išeinantys asmenys, išskyrus Respublikos Prezidentą, Lietuvos Respublikos Seimo, Europos Parlamento ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės narius, teisėjus, tikrinami Kalėjų departamento direktoriaus nustatytais techniniais priemonėmis, taip pat tikrinamos įvažiuojančios ir išvažiuojančios transporto priemonės. Kilus pagrįstų įtarimų, patikrinami į areštinę įeinančių ir iš jos išeinančių asmenų daiktai ir drabužiai. Asmenų lankymosi areštinėse tvarką nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

5. Areštą atliekantiems nuteistiesiems leidžiama su savimi turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų, kurių sąrašą nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės. Rasti nuteistojo areštinėje turimi pinigai ir vertingi daiktai paimami ir motyvuotu areštinės direktoriaus nutarimu perduodami į areštinės socialinės paramos nuteistiesiems fondą. Maisto produktai, būtiniausi reikmenys ir kiti daiktai, kurie nenumatyti leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų sąraše, taip pat maisto produktai, kurių tinkamumo vartoti terminas yra pasibaigęs, Areštinių vidaus tvarkos taisyklių nustatyta tvarka sunaikinami.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Areštą atliekančių nuteistųjų dienotvarkėje turi būti griežtai reglamentuotas jų elgesys visą parą ir nustatytas nuteistųjų poilsio (aštuonios valandos), laisvalaikio (ne trumpesnis kaip dvi valandos), pasivaikščiojimo ir socialinės reabilitacijos laikas. Dienotvarkė paskelbiama nuteistiesiems. Areštą atliekančių nuteistųjų dienotvarkę nustato areštinės direktorius įsakymu.

7. Areštinių bei jose atliekančių bausmę asmenų apsaugą vykdo šių įstaigų pareigūnai. Apsaugai gali būti naudojamos šio Kodekso 114 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytos priemonės.

8. Režimui areštinėse užtikrinti gali būti naudojamos šio Kodekso 118 ir 119 straipsniuose nustatytos priemonės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

55 straipsnis. Areštą atliekančių nuteistųjų specialiosios teisės ir pareigos

1. Areštą atliekantys nuteistieji turi šio Kodekso 11–15, 92, 93, 96–101, 106–110 straipsniuose nustatytas teises ir pareigas. Areštą atliekantys nuteistieji areštinės parduotuvėje per mėnesį gali apsipirkti už ne didesnę kaip trijų bazinių socialinių išmokų dydžio pinigų sumą. Į šią sumą neįskaitomos pinigų, už kuriuos įsigijami laikraščiai, žurnalai, knygos ir Areštinių vidaus tvarkos taisyklėse nurodyti elektros prietaisai, sumos. Šioje dalyje nurodyta apsipirkimo suma neribojama krūtimi maitinančioms motinoms.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Areštą atliekantys nuteistieji turi teisę du kartus per savaitę paskambinti telefonu ir gauti vieną trumpalaikį (iki trijų valandų) pasimatymą per trisdešimt parų. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta specialiose patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas negalimas. Neatskiriant nuteistojo nuo lankytojų vyksta trumpalaikiai pasimatymai su sutuoktiniu, sugyventiniu, artimaisiais giminaičiais ir asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Trumpalaikis pasimatymas, kurio metu pažeidžiama trumpalaikių pasimatymų tvarka, nedelsiant nutraukiamas. Jeigu pakartotinai pažeidžiama trumpalaikių pasimatymų tvarka arba už trumpalaikių pasimatymų tvarkos pažeidimą nuteistajam buvo paskirta nuobauda, kiti nuteistojo trumpalaikiai pasimatymai vyksta specialiose patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas negalimas. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta areštinės atstovo akivaizdoje, tačiau šis pokalbio nesiklauso. Areštinės direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas turi teisę leisti nuteistiesiems papildomai paskambinti telefonu ir suteikti papildomų trumpalaikių pasimatymų socialiniams ryšiams palaikyti. Jeigu nuteistasis serga sunkia jo gyvybei gresiančia liga, areštinės direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas privalo leisti nuteistąjį aplankyti jo sutuoktiniui, sugyventiniui, artimiesiems giminaičiams ir asmeniui, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Toks aplankymas neįskaitomas į pasimatymus. Pasimatymų ir areštą atliekančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Areštą atliekantys nuteistieji turi teisę gauti vieną pašto ar perduodamą drabužių, patalynės, avalynės siuntinį, taip pat teisę gauti smulkiųjų paketų. Vienas pašto siuntinys neturi sverti daugiau kaip dešimt kilogramų, o perduodamas siuntinys – daugiau kaip penkiolika kilogramų. Areštinės administracija gali priimti drabužių labdaros siuntas. Skambinimo telefonu, pašto, perduodamų drabužių, patalynės, avalynės siuntinių ir smulkiųjų paketų priėmimo ir įteikimo nuteistiesiems tvarką, taip pat labdaros siuntų priėmimo ir paskirstymo nuteistiesiems tvarką nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės.

4. Areštą atliekantys nuteistieji turi teisę kasdien ne trumpiau kaip vieną valandą, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, nepilnamečiai ir ligoniai (pagal gydytojo išvadą) – ne trumpiau kaip dvi valandas pasivaikščioti. Pasivaikščiojimai vyksta laikantis šio Kodekso 52 ir 103 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

5. Areštą atliekantys nuteistieji, kurie gerai elgiasi, gali gauti trumpalaikę išvyką į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus dėl itin svarbių šeiminių aplinkybių. Leidimą parvykti į namus ne ilgiau kaip penkioms paroms duoda areštinės direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas. Apie nuteistojo išvyką į namus pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai. Išvykos į namus laikas įskaitomas į bausmės atlikimo laiką, jos išlaidas apmoka pats nuteistasis arba jo artimieji giminaičiai. Areštinės direktoriaus nutarimu išvykusių į namus nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis. Išvykų į namus tvarką nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės.

6. Sugyventinis yra Civilinio kodekso 3.229 straipsnyje nurodytas asmuo, artimieji giminaičiai – Civilinio kodekso 3.135 straipsnyje nurodyti asmenys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

56 straipsnis. Nuteistųjų darbas areštinėse

1. Areštą atliekantis nuteistasis gali dirbti, jei areštinės administracija pasiūlo darbą ir nuteistasis sutinka. Dirbantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso 128 straipsnio 1–5 dalių, 129 straipsnio, 131 straipsnio 1, 2 ir 5 dalių, 132 straipsnio 1, 3 ir 4 dalių taisyklės, nustatytos pataisos namuose paprastosios grupės sąlygomis laikomiems nuteistiesiems.

2. Areštinės administracija turi teisę nemokėdama už darbą įtraukti nuteistuosius tik į areštinės ir gretimų teritorijų tvarkymo bei nuteistųjų kultūros ir buities sąlygų gerinimo darbus. Tokius darbus nuteistieji atlieka paeiliui Areštinių vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka ir darbas neturi trukti ilgiau kaip tris valandas per dieną.

57 straipsnis. Socialinės rehabilitacijos organizavimas

1. Areštą atliekančių nuteistųjų socialinę rehabilitaciją organizuoja areštinės administracija. Teisę dalyvauti šiame darbe turi valstybės ir savivaldybių institucijos, nevyriausybinių organizacijų, religinės bendruomenės ir bendrijos, jų nariai bei kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

2. Socialinės rehabilitacijos metu įgyvendinamos Kalėjimų departamento direktoriaus akredituotos elgesio pataisos programos, taikomos nuteistųjų socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo priemonės, teikiama pagalba nuteistiesiems sprendžiant asmenines ir socialines problemas, psichologinė pagalba, atliekama individuali ar grupinė psichologinė terapija, taikomos paskatinimo priemonės ir nuobaudos, taip pat kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistiesiems socialiai reabilituotis.

3. Areštą atliekančių nuteistųjų dalyvavimas socialinėje rehabilitacijoje skatinamas, į tai atsižvelgiama skiriant paskatinimo priemones arba nuobaudas.

4. Areštą atliekančių nuteistųjų (išskyrus nuteistuosius iki šešiolikos metų) bendrasis ugdymas ir profesinis mokymas neorganizuojamas. Areštą atliekančių nuteistųjų iki šešiolikos metų bendrasis ugdymas areštinėse organizuojamas šio Kodekso 147 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

58 straipsnis. Areštinės psichologinė tarnyba

Areštinės psichologinė tarnyba atlieka šias funkcijas:

1) tiria areštą atliekančius nuteistuosius ir pateikia rekomendacijas areštinės administracijai dėl socialinės rehabilitacijos priemonių;

2) konsultuoja areštinės administraciją darbo su nuteistaisiais klausimais;

3) teikia nuteistiesiems psichologinę pagalbą, taip pat atlieka individualią ir grupinę nuteistųjų psichologinę terapiją ir įgyvendina kitas socialinės rehabilitacijos priemones.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

59 straipsnis. Poilsio dienomis atliekamo arešto ypatumai

1. Suimtas nuteistasis, kuriam paskirtas poilsio dienomis atliekamas areštas, po nuosprendžio paskelbimo ir jo pareigų bei teisių išaiškinimo paleidžiamas iš suėmimo.

2. Nuteistasis, kuriam paskirtas poilsio dienomis atliekamas areštas, ne vėliau kaip per septynias dienas po nuosprendžio įsiteisėjimo dienos privalo susitarti su Kalėjimų departamentu dėl šių paskirtos bausmės atlikimo sąlygų: areštinės, kurioje bus atliekamas areštas, savaitės dienų, kuriomis bus atliekamas areštas, atvykimo į areštinę ir išleidimo iš jos laiko. Nuteistasis ir Kalėjimų departamentas gali susitarti ir dėl kitų bausmės atlikimo sąlygų. Apie susitarimo sąlygas Kalėjimų departamentas praneša nuosprendį priėmusiam teismui ir areštinės, kurioje bus atliekama bausmė, administracijai bei prokurorui. Ginčus dėl arešto bausmės atlikimo sąlygų sprendžia teismas Kalėjimų departamento teikimu arba nuteistojo prašymu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Poilsio dienomis atliekamą areštą nuteistasis gali atlikti savo poilsio dienomis, taip pat švenčių dienomis ir savo atostogų metu.

4. Nuteistasis, dėl ligos ar kitų objektyvių priežasčių negalintis nustatytu laiku atvykti į bausmės atlikimo vietą, privalo apie tai pranešti areštinės, kurioje atliekama bausmė, administracijai.

5. Nuteistųjų, kurie sutartu laiku neatvyko į areštinę atlikti bausmės ir nepranešė areštinės administracijai apie neatvykimo priežastis, paiešką atlieka policija.

60 straipsnis. Arešto bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos paskatinimo priemonė ir nuobaudos

1. Už dorą elgesį ir stropų darbą arešto bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriama paskatinimo priemonė – pasivaikščiojimo laiko pailginimas viena valanda.

2. Už bausmės atlikimo tvarkos pažeidimą arešto bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos šios nuobaudos:

1) papeikimas;

2) pasivaikščiojimo laiko pailginimo panaikinimas;

3) draudimas iki penkiolikos parų apsipirkti parduotuvėje (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliariines prekes);

4) perkėlimas į kamerų tipo patalpas iki dešimt parų, o nepilnamečiams – iki penkių parų;

5) poilsio dienomis atliekamo arešto pakeitimas įprastine tvarka atliekamu areštu.

3. Šio straipsnio 2 dalies 5 punkte nustatytą nuobaudą skiria apylinkės teismas areštinės direktoriaus teikimu.

4. Areštą atliekantys nuteistieji, kuriems paskirta nuobauda – perkėlimas į kamerų tipo patalpas, ją atlieka šio Kodekso 144 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

61 straipsnis. Paskatinimo priemonių ir nuobaudų skyrimo tvarka

1. Šio Kodekso 60 straipsnyje nustatytos paskatinimo priemonė ir nuobaudos areštą atliekantiems nuteistiesiems skiriamos tam įgalioto pareigūno nutarimu arba įsakymu. Pareigūnų sąrašą ir jų įgaliojimus skiriant paskatinimo priemones ir nuobaudas nustato Areštinių vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Neteko galios nuo 2015-09-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Neteko galios nuo 2015-09-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

4. Kaip paskatinimas pasivaikščiojimo laikas gali būti pailgintas ne daugiau kaip dvidešimt dienų.

5. Skiriant nuobaudas, atsižvelgiama į aplinkybes, kuriomis areštą atliekantis nuteistasis padarė pažeidimą, į paskirtų nuobaudų ir paskatinimo priemonių skaičių ir pobūdį, taip pat nuteistojo rašytinį pasiaiškinimą dėl padaryto pažeidimo esmės. Skiriant nuobaudas, turi būti atsižvelgta į nuteistojo padaryto pažeidimo sunkumą ir pobūdį.

6. Nuobauda gali būti skiriama tik pažeidimą padariusiam nuteistajam. Už kelis vienu metu padarytus pažeidimus skiriama viena nuobauda. Nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per dešimt parų nuo pažeidimo atskleidimo dienos, o jei dėl pažeidimo buvo atliekamas tyrimas,

– ne vėliau kaip per dešimt parų nuo dienos, kurią tyrimas baigtas, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pažeidimo padarymo dienos. Paskirta nuobauda vykdoma tuoj pat arba ne vėliau kaip per dvidešimt dienų nuo jos paskyrimo. Nuobauda, kuri nebuvo pradėta vykdyti per dvidešimt dienų nuo jos paskyrimo dienos, nebevykdoma.

7. Areštą atliekantis nuteistasis turi teisę per penkias dienas nuo nuobaudos paskyrimo apskųsti ją aukštesniam pagal pareigas pareigūnui. Skundo padavimas nuobaudos vykdymo nesustabdo. Aukštesnis pagal pareigas pareigūnas paskirtą nuobaudą sušvelnina arba panaikina, jeigu ją paskyręs pareigūnas viršijo savo įgaliojimus arba jeigu nuobauda paskirta nepadariusiam pažeidimo nuteistajam.

8. Jeigu per vieną mėnesį po nuobaudos atlikimo dienos nuteistajam nepaskiriama nauja nuobauda, laikoma, kad jis nuobaudų neturi.

9. Apie paskatinimo priemonės ar nuobaudos skyrimą nuteistajam paskelbiama pasirašytinai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

X SKYRIUS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

PIRMASIS SKIRSNIS

PATAISOS ĮSTAIGŲ RŪŠYS, NUTEISTŲJŲ SIUNTIMO Į JAS IR LAIKYMO JOSE TVARKA

62 straipsnis. Pataisos įstaigų rūšys

1. Laisvės atėmimo bausmę vykdančios pataisos įstaigos yra šių rūšių: pataisos namai, nepilnamečių pataisos namai, kalėjimai, atviros kolonijos ir laisvės atėmimo vietų ligoninės.

2. Pataisos įstaiga gali vykdyti kelių rūšių, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, pataisos įstaigų funkcijas, taip pat gali vykdyti vienos iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių pataisos įstaigos ir kardomąjį kalinimą vykdančios įstaigos funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

63 straipsnis. Pataisos įstaigos rūšies nustatymas nuteistajam

Kokios rūšies pataisos įstaigoje nuteistasis atliks laisvės atėmimo bausmę, nustato teismas remdamasis Baudžiamojo kodekso 50 straipsniu.

64 straipsnis. Didžiausias pataisos įstaigoje laikomų nuteistųjų skaičius

Didžiausią pataisos įstaigoje leidžiamų laikyti nuteistųjų skaičių nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Jas tvirtina Teisingumo ministerija.

65 straipsnis. Konkrečios pataisos įstaigos nustatymo pagrindai

Į konkrečią pataisos įstaigą, nustatytą Kalėjimų departamento, nuteistąjį siunčia kardomojo kalinimo vietos administracija atsižvelgdama į nuteistojo asmenybės pavojingumą, visuomenės saugumą, padarytos nusikalstamos veikos pavojingumą ir pobūdį, nuteistojo sveikatą, psichologines savybes, amžių, darbingumą, turimą specialybę ir požiūrį į darbą.

66 straipsnis. Nuteistųjų siuntimo į pataisos įstaigas ir priėmimo jose tvarka

1. Po nuosprendžio įsiteisėjimo nuteistasis, kuriam paskirta laisvės atėmimo bausmė, suimamas.

2. Nuteistąjį, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, kardomojo kalnimo vietos administracija ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nusiunčia į pataisų įstaigą.

3. Nuteistieji, kuriems panaikintas lygtinis paleidimas iš pataisų įstaigų ir kurie siunčiami atlikti likusią bausmės dalį, iš karto pasiunčiami į tą pačią pataisų įstaigą, kurioje jie atliko bausmę.

4. Nėščios moterys bei motinos, turinčios vaikų iki trejų metų, į pataisų įstaigą siunčiamos šio Kodekso 151 straipsnyje nustatyta tvarka.

5. Nuteistųjų siuntimo į pataisų įstaigas, taip pat priėmimo jose tvarką nustato Pataisų įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

6. Pataisų įstaigos administracija apie nuteistojo atvykimą per tris darbo dienas praneša nuosprendį priėmusiam teismui ir nuteistojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems gimineičiams.

7. Į pataisų įstaigas nuteistuosius, kuriems paskirtas terminuotas laisvės atėmimas arba laisvės atėmimas iki gyvos galvos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pristato Viešojo saugumo tarnyba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

67 straipsnis. Nuteistųjų laikinas palikimas kardomojo kalnimo vietose ir nuteistųjų perkėlimas iš pataisų įstaigos į kardomojo kalnimo vietas

Nuteistųjų laikino palikimo kardomojo kalnimo vietose ir nuteistųjų perkėlimo iš pataisų įstaigų į kardomojo kalnimo vietas pagrindus ir tvarką, taip pat esančių kardomojo kalnimo vietose nuteistųjų teisinę padėtį nustato Baudžiamojo proceso kodeksas ir Suėmimo vykdymo įstatymas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

68 straipsnis. Nuteistųjų palikimas kardomojo kalnimo vietose, laisvės atėmimo vietos ligoninėje arba kalėjime atlikti ūkio darbus

1. Nuteistieji, kuriems laisvės atėmimo bausmę atlikti nustatyta pataisų namuose, gali būti palikti kardomojo kalnimo vietose, laisvės atėmimo vietos ligoninėje arba kalėjime atlikti ūkio darbus.

2. Atlikti šiuos darbus nuteistasis paliekamas kardomojo kalnimo vietos, laisvės atėmimo vietos ligoninės arba kalėjimo direktoriaus įsakymu, jei yra rašytinis nuteistojo sutikimas.

3. Atlikti ūkio darbus palikti nuteistieji laikomi pataisų namų paprastosios arba lengvosios grupių laikymo sąlygomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

69 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas į kitas pataisų įstaigas

1. Nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, visą bausmę turi atlikti vienoje pataisų įstaigoje. Perkelti nuteistąjį iš vienos pataisų įstaigos į kitą tęsti bausmės atlikimo leidžiama dėl nuteistojo ligos, kitų išimtinių aplinkybių, dėl kurių toliau laikyti nuteistąjį toje pačioje pataisų įstaigoje negalima, arba kitais šiame Kodekse nustatytais atvejais.

2. Nuteistasis, išskyrus šio Kodekso 142 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus, iš pataisų namų gali būti perkeltas į kalėjimą tęsti bausmės atlikimo tik jo sutikimu. Iš pataisų namų į kalėjimą perkeltiems nuteistiesiems taikomas pataisų namuose laikomiems nuteistiesiems nustatytas režimas.

3. Turintis teisę išvykti be sargybos arba be palydos ir atitinkantis Kalėjimų departamento direktoriaus nustatytas sąlygas nuteistasis, jeigu iki galimo jo lygtinio paleidimo iš pataisų įstaigos liko ne mažiau kaip šeši mėnesiai, gali būti perkeltas į kitos pataisų įstaigos ar

kardomojo kalinimo vietos specialų padalinį (pusiaukelės namus), kuriame nuteistieji intensyviai rengiami lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos. Į pusiaukelės namus perkelti nuteistieji turi šio Kodekso 91 straipsnio 1 dalies 3, 4, 6, 7 ir 8 punktuose nustatytas teises.

4. Teisę perkelti nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą turi Kalėjimų departamento direktorius. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

70 straipsnis. Nuteistųjų atskiras arba izoliuotas laikymas pataisos įstaigose

1. Nuteistųjų atskiro arba izoliuoto laikymo pataisos įstaigose tikslas yra:

1) atskirti nuteistuosius, kurie dėl padarytų nusikaltimų pobūdžio ar asmeninių savybių gali daryti neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems;

2) palengvinti nuteistųjų socialinę reabilitaciją;

3) padėti užtikrinti nuteistųjų priežiūrą ir jų saugumą;

4) padėti užtikrinti, kad būtų laikomasi pataisos įstaigų saugumo ir valdymo reikalavimų.

2. Atskirose pataisos įstaigose arba vieni nuo kitų izoliuoti toje pačioje pataisos įstaigoje turi būti laikomi vyrai ir moterys, suaugusieji ir nepilnamečiai.

3. Izoliuoti nuo kitų nuteistųjų toje pačioje pataisos įstaigoje arba atskirose pataisos įstaigose, jeigu yra tokia galimybė, laikomi: nuteistieji, kuriems paskirtas laisvės atėmimas pirmą kartą už nesunkius ir apysunkius nusikaltimus; nuteistieji už tyčinius ir neatsargius nusikaltimus; buvę ar esantys valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, kuriems pirmą kartą paskirta terminuoto laisvės atėmimo bausmė; pavojingi recidyvistai, nuteisti už sunkius ir labai sunkius nusikaltimus; nuteistieji, sergantys aktyvia plaučių tuberkulioze; nuteistieji, kuriems paskirtas laisvės atėmimas iki gyvos galvos.

4. Pataisos įstaigos administracija turi teisę laikyti izoliuotus nuo kitų nuteistųjų buvusius ar esamus valstybės tarnautojus, nuteistus užsieniečius, neįgaliuosius, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, sergančius AIDS nuteistuosius, ribotai pakaltinamus asmenis, doro elgesio ir dirbančius nuteistuosius, taip pat režimą pažeidinėjančius nuteistuosius.

5. Laisvės atėmimo vietų ligoninėje atskirai arba izoliuoti vieni nuo kitų laikomi vyrai ir moterys, suaugusieji ir nepilnamečiai, nuteistieji, kuriems paskirtas laisvės atėmimas iki gyvos galvos.

6. Jeigu pataisos įstaigoje bausmę atliekantis nuteistasis raštu prašo pataisos įstaigos administraciją dėl svarbių priežasčių laikyti jį izoliuotą nuo kitų nuteistųjų, pataisos įstaigos direktorius turi teisę nutarimu perkelti šį nuteistąjį į kamerų tipo patalpą ir laikyti jį kameroje vieną arba kartu su kitais tuo pačiu pagrindu kamerų tipo patalpose laikomais nuteistaisiais. Laiką, kuriam nuteistasis perkeliamas į kamerų tipo patalpą, nustato pataisos įstaigos direktorius. Toks nuteistojo perkėlimas į kamerų tipo patalpą nėra nuobauda.

7. Pataisos namuose laikomi nuteistieji gyvenamosiose patalpose Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka užrakinami.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

ANTRASIS SKIRSNIS PATAISOS NAMAI

71 straipsnis. Pataisos namuose laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji

Pataisos namuose laisvės atėmimo bausmę atlieka pilnamečiai nuteistieji, kuriems teismas nustatė atlikti laisvės atėmimo bausmę pataisos namuose.

72 straipsnis. Nuteistųjų grupės pataisos namuose

Laisvės atėmimo bausmę pataisos namuose atliekantys nuteistieji suskirstomi į paprastąją, lengvąją ir drausmės grupes.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

73 straipsnis. Paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje;
- 2) per du mėnesius gauti vieną ilgalaikį ir vieną trumpalaikį pasimatymą;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;
- 4) du kartus per savaitę paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti tris valandas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

74 straipsnis. Lengvajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

Lengvajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje;
- 2) per du mėnesius gauti du ilgalaikius ir du trumpalaikius pasimatymus;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;
- 4) vieną kartą per dieną paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti keturias valandas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

75 straipsnis. Drausmės grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

1. Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje;
- 2) per keturis mėnesius gauti vieną trumpalaikį pasimatymą;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;
- 4) du kartus per mėnesį paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti dvi valandas.

2. Drausmės grupei priskirti nuteistieji laikomi užrakinti gyvenamosiose patalpose, įrengtose pagal kamerų įrengimo reikalavimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

76 straipsnis. Nuteistųjų laikymo laisvės atėmimo vietų ligoinėse sąlygos

Nuteistieji, kurie laikomi laisvės atėmimo vietų ligoinėse ir perkelti į drausmės grupę, jeigu nėra galimybės jų laikyti atskirai, gali būti laikomi kartu su kitais nuteistaisiais, laikantis šio Kodekso 70 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

TREČIASIS SKIRSNIS NEPILNAMEČIŲ PATAISOS NAMAI

77 straipsnis. Nepilnamečių pataisos namuose laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji

Nepilnamečių pataisos namuose laisvės atėmimo bausmę atlieka nepilnamečiai nuteistieji bei pilnamečiai nuteistieji, palikti šiose pataisos įstaigose šio Kodekso 81 straipsnyje nustatyta tvarka.

78 straipsnis. Bausmės nepilnamečių pataisos namuose atliekančių nuteistųjų grupės

Laisvės atėmimo bausmę nepilnamečių pataisos namuose atliekantys nuteistieji suskirstomi į paprastąją ir lengvąją grupes.

79 straipsnis. Paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje;
- 2) per mėnesį gauti du trumpalaikius ir vieną ilgalaikį pasimatymus;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;
- 4) du kartus per savaitę paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti tris valandas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

80 straipsnis. Lengvajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

Lengvajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje;
- 2) per mėnesį gauti keturis trumpalaikius ir vieną ilgalaikį pasimatymus;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;
- 4) vieną kartą per dieną paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti keturias valandas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

81 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems suėjo aštuoniolika metų, palikimas nepilnamečių pataisos namuose ir jiems taikomas režimas

1. Nuteistieji, kuriems suėjo aštuoniolika metų ir kurie yra aiškiai ėmę taisyti, siekiant įtvirtinti jų pataisymo rezultatus, paliekami nepilnamečių pataisos namuose iki bausmės laiko pabaigos, bet ne ilgiau kaip iki to laiko, kai jiems sueis dvidešimt ketveri metai.

2. Nuteistiesiems, kuriems suėjo aštuoniolika metų, paliktiems nepilnamečių pataisos namuose, taikomas nepilnamečiams nuteistiesiems nustatytas režimas, laikymo sąlygos, maitinimo ir materialinio buitinio aprūpinimo normos. Šie nuteistieji gali būti laikomi izoliuoti nuo kitų nuteistųjų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

82 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas iš nepilnamečių pataisos namų į pataisos namus

Nuteistieji nuo aštuoniolikos iki dvidešimt ketverių metų, pakartotinai pažeidę bausmės atlikimo režimą, arba jų prašymu gali būti Kalėjimų departamento direktoriaus nutarimu, priimtu

pagal nepilnamečių pataisos namų direktoriaus teikimą, perkelti iš nepilnamečių pataisos namų į pataisos namus bausmę atlikti paprastojoje grupėje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

KETVIRTASIS SKIRSNIS KALĖJIMAI

83 straipsnis. Kalėjimuose laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji

1. Kalėjimuose laisvės atėmimo bausmę atlieka pilnamečiai asmenys (išskyrus ribotai pakaltinamus asmenis, nėščias moteris ir vaikų iki trejų metų turinčias motinas), nuteisti už labai sunkius nusikaltimus, taip pat į pataisos namų kamerų tipo patalpas perkelti nuteistieji, pasiūsti šią nuobaudą atlikti kalėjime, ir nuteistieji, kuriems paskirtas laisvės atėmimas iki gyvos galvos.

2. Kalėjimuose taip pat atlieka bausmę nuteistieji, šio Kodekso 68 straipsnyje nustatyta tvarka palikti kalėjime atlikti ūkio darbų, ir šio Kodekso 69 straipsnyje nurodyti nuteistieji, jų sutikimu perkelti iš pataisos namų tęsti bausmės atlikimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

84 straipsnis. Nuteistųjų grupės kalėjimuose

Nuteistieji kalėjimuose suskirstomi į paprastąją ir drausmės grupes.

85 straipsnis. Paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

1. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje;
- 2) per du mėnesius gauti vieną trumpalaikį pasimatymą;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;
- 4) kasdien pasivaikščioti pusantros valandos, o ligoniai (pagal gydytojų išvadą) – dvi valandas;
- 5) du kartus per savaitę paskambinti telefonu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas trumpalaikis pasimatymas kalėjimo direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno leidimu su sutuoktiniu, sugyventiniu arba asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių, gali vykti be pataisos įstaigos atstovo. Vaikas turi būti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Toks pasimatymas vyksta uždaroje specialiai įrengtose patalpose.

3. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji laikomi rakinamose kamerose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

86 straipsnis. Drausmės grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos

1. Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje;
- 2) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat gauti smulkiųjų paketų;
- 3) kasdien pasivaikščioti vieną valandą, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniai (pagal gydytojo išvadą) – dvi valandas;
- 4) du kartus per mėnesį paskambinti telefonu.

2. Drausmės grupei priskirti nuteistieji laikomi rakinamose kamerose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

87 straipsnis. Nuteistųjų laikymo drausmės grupės sąlygomis terminai ir jų nustatymo tvarka

1. Nuteistųjų laikymo kalėjimo drausmės grupės sąlygomis terminas – nuo dviejų iki šešių mėnesių.

2. Konkretus nuteistojo laikymo kalėjimo drausmės grupės sąlygomis terminas nustatomas ir pakeičiamas kalėjimo direktoriaus nutarimu.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas nutarimas nuteistajam paskelbiamas pasirašytinai.

4. *Neteko galios nuo 2015-09-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

88 straipsnis. Paliktų kalėjime atlikti ūkio darbų nuteistųjų laikymo sąlygos

Palikti kalėjime atlikti ūkio darbų nuteistieji gyvena atskirai nuo kitų nuteistųjų ir gali būti laikomi nerakinamose kamerose. Šie nuteistieji naudoja asmeninėse sąskaitose esančius pinigus, gauna smulkiuosius paketus, pasimatymus, gauna ir siunčia laiškus, skambina telefonu pagal šio Kodekso 73 ir 74 straipsniuose nustatytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

89 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

**PENKTASIS SKIRSNIS
ATVIROS KOLONIJOS**

90 straipsnis. Atvirose kolonijose laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji

1. Atvirose kolonijose laisvės atėmimo bausmę atlieka už neatsargius ir nesunkius tyčinius nusikaltimus nuteisti pilnamečiai asmenys, kuriems teismas nustatė bausmę atlikti atvirose kolonijose. Atvirose kolonijose laisvės atėmimo bausmę taip pat atlieka nuteistieji, perkelti į atviras kolonijas šio Kodekso 140 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Vienoje atviroje kolonijoje gali būti laikomi ir nuteistieji vyrai, ir nuteistosios moterys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

91 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atlikimo atvirose kolonijose ypatumai

1. Atvirose kolonijose nuteistieji:

1) laikomi be apsaugos, bet yra prižiūrimi;

2) nuo kėlimos iki miego laiko turi teisę laisvai vaikščioti nustatytoje teritorijoje;

3) gali turėti su savimi pinigų ir vertingų daiktų, be apribojimų naudotis pinigais;

4) gali be apribojimų gauti pasimatymus, pašto ir perduodamus siuntinius, smulkiuosius paketus, gauti ir siųsti laiškus, skambinti telefonu;

5) jeigu yra būsto sąlygos, gali gyventi šalia atviros kolonijos su savo šeimomis;

6) kolonijos administracijos leidimu gali be priežiūros išvykti už kolonijos teritorijos ribų, bet tik Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu to reikia dėl jų dirbamo darbo pobūdžio arba gydymosi ar mokymosi;

7) jeigu neturi galiojančių nuobaudų, kartą per savaitę gali iki dviejų parų ne darbo metu parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Šios išvykos leidžiamos atviros

kolonijos direktoriaus įsakymu. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba jų artimieji giminaičiai;

8) jeigu neturi galiojančių nuobaudų, kasmetinių atostogų metu gali parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Ši išvyka leidžiama atviros kolonijos direktoriaus įsakymu. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba jų artimieji giminaičiai.

2. Nuteistųjų išvykimo už atviros kolonijos teritorijos ribų ir išvykų į namus tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Apie nuteistojo išvykas į namus pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

3. Šio Kodekso 140 straipsnyje nustatyta tvarka į atvirą koloniją perkelti nuteistieji, kurie be pateisinamų priežasčių nedirba ar nesimoko arba kelia pavojų atviros kolonijos administracijai ar kitiems asmenims, arba sistemingai pažeidinėja bausmės atlikimo režimą, gali būti teismo nutartimi, priimta pagal atviros kolonijos administracijos teikimą, grąžinti iš atviros kolonijos į pataisos namus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS NUTEISTŲJŲ, KURIEMS PASKIRTOS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS, TEISĖS IR PAREIGOS

92 straipsnis. Nuteistųjų teisė apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje

1. Nuteistieji turi teisę už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje – įsigyti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų.

2. Didžiausia pinigų suma, už kurią nuteistieji gali per mėnesį apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje, yra:

- 1) trijų bazinių socialinių išmokų dydžio – paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems;
- 2) keturių bazinių socialinių išmokų dydžio – lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems ir dirbantiems nuteistiesiems;
- 3) dviejų bazinių socialinių išmokų dydžio – drausmės grupei priskirtiems nuteistiesiems.

3. Į šio straipsnio 2 dalyje nurodytą apsipirkimo pataisos įstaigos parduotuvėje sumą neįskaitomos pinigų, už kuriuos įsigijami laikraščiai, žurnalai, knygos ar Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodyti elektros prietaisai, sumos. Apsipirkimo pataisos įstaigos parduotuvėje suma neribojama nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nuteistoms motinoms, apgyvendintoms kartu su vaikais pataisos namų vaikų (kūdikių) namuose arba ne pataisos namų teritorijoje esančiose patalpose, teisę išvykti be sargybos arba be palydos turintiems nuteistiesiems, apgyvendintiems pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos gyvenamosiose patalpose, esančiose už šių įstaigų teritorijos ribų.

4. Maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų, kuriuos nuteistieji gali įsigyti pataisos įstaigos parduotuvėje ir turėti pataisos įstaigoje, sąrašą nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

93 straipsnis. Nuteistųjų teisė įsigyti literatūros ir rašomųjų reikmenų

1. Nuteistiesiems leidžiama už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus įsigyti neribotą kiekį literatūros ir rašomųjų reikmenų, taip pat prenumeruoti laikraščius bei žurnalus.

2. Teisę prenumeruoti nuteistiesiems laikraščius ir žurnalus turi jų sutuoktiniai, sugyventiniai bei artimieji giminaičiai, taip pat kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

3. Nuteistiesiems draudžiama gauti, įsigyti, laikyti, platinti arba prenumeruoti smurtą ar žiaurumą propaguojančius leidinius, taip pat pornografinius leidinius.

94 straipsnis. Nuteistųjų teisė pasimatyti su giminaičiais ir kitais asmenimis

1. Nuteistiesiems leidžiami pasimatymai: trumpalaikiai – iki trijų valandų ir ilgalaikiai – iki vienos paros. Pasimatymų skaičių ir rūšį nustato šio Kodekso 73, 74, 75, 79, 80, 85, 91 ir 152 straipsniai.

2. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta specialiose patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas negalimas. Neatskiriant nuteistojo nuo lankytojų vyksta papildomi trumpalaikiai pasimatymai socialiniams ryšiams palaikyti arba trumpalaikiai pasimatymai su sutuoktiniu, sugyventiniu, artimaisiais giminaičiais ir asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta pataisos įstaigos atstovo akivaizdoje, tačiau pokalbio nesiklausoma. Nuteistojo pageidavimu trumpalaikis pasimatymas gali būti pakeistas dviem telefoniniais pokalbiais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Ilgalaikiai pasimatymai leidžiami tik su sutuoktiniu, sugyventiniu arba asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Į ilgalaikius pasimatymus atvykusiems asmenims sudaromos sąlygos įsigyti maisto produktų pataisos įstaigų parduotuvėse arba, kai yra galimybių, jiems nemokamai tiekiamas šio Kodekso 173 straipsnio 4 dalyje nurodytas maistas. Į ilgalaikius pasimatymus atvykusių asmenų apsipirkimo pataisos įstaigų parduotuvėse ir maitinimo tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius. Nuteistojo pageidavimu vienas ilgalaikis pasimatymas gali būti pakeistas dviem trumpalaikiais pasimatymais arba keturiais telefoniniais pokalbiais.

4. Pasimatymas, kurio metu pažeidžiama pasimatymų tvarka, nedelsiant nutraukiamas. Jeigu per vienerius metus nuo pasimatymų tvarkos pažeidimo pakartotinai pažeidžiama pasimatymų tvarka arba jeigu už padarytą pasimatymų tvarkos pažeidimą nuteistajam buvo paskirta nuobauda, kiti šio nuteistojo pasimatymai vyksta atskiriant jį nuo lankytojų, o pasimatymai jį neatskiriant vėl leidžiami praėjus šešiems mėnesiams nuo trumpalaikių pasimatymų tvarkos pažeidimo ir jeigu nuteistasis neturi nuobaudų, paskirtų už padarytus pasimatymų tvarkos pažeidimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

5. Nuteistąjį, sergantį sunkia liga, gresiančia jo gyvybei, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas privalo leisti aplankyti sutuoktiniui, sugyventiniui, artimiesiems giminaičiams ir asmeniui, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių. Šie aplankymai į pasimatymų skaičių neįskaitomi.

6. Nuteistiesiems sutuoktiniams, kurie abu atlieka laisvės atėmimo bausmę, per metus gali būti suteikiami du ilgalaikiai pasimatymai ir vienas trumpalaikis pasimatymas. Pasimatymais šie nuteistieji sutuoktiniai gali pasinaudoti, jei abu turi teisę gauti norimus pasimatymus. Šių pasimatymų vietą nustato pataisos įstaigų, kuriose sutuoktiniai atlieka bausmes, direktoriai. Nuteistųjų pervežimo išlaidas apmoka patys nuteistieji.

7. Nuteistiesiems, kurie laisvės atėmimo bausmę atlieka būdami priskirti paprastajai arba lengvajai grupei, socialiniams ryšiams palaikyti pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno nutarimu gali būti suteikiami papildomi trumpalaikiai ir ilgalaikiai pasimatymai.

8. Pasimatymų ir sergančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

95 straipsnis. Nuteistųjų teisė gauti pašto bei perduodamus siuntinius ir smulkiuosius paketus

1. Nuteistiesiems leidžiama per šešis mėnesius gauti vieną pašto arba perduodamą drabužių, patalynės (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), avalynės siuntinį.

2. Vienas pašto siuntinys neturi sverti daugiau kaip dešimt kilogramų, o perduodamas siuntinys – daugiau kaip penkiolika kilogramų.

3. Pataisos įstaigų administracija gali priimti drabužių labdaros siuntas.

4. Pašto ir perduodamų drabužių, patalynės (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), avalynės siuntinių, smulkiųjų paketų su spauda, vokais, pašto ženklais ir rašymo popieriumi priėmimo ir įteikimo nuteistiesiems, labdaros siuntų priėmimo ir paskirstymo nuteistiesiems tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

96 straipsnis. Nuteistųjų teisė naudotis elektros prietaisais ir kitais daiktais

1. Nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis ar perkeltus į kamerų tipo patalpas nuteistuosius, leidžiama naudotis už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus įsigytais ar perduotais Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytais elektros prietaisais ir kitais daiktais.

2. Nuteistiesiems leidžiamų naudotis elektros prietaisų techninius parametrus, įsigijimo, perdavimo ir naudojimosi jais tvarką, taip pat šių prietaisų elektros energijos sąnaudų ir išlaidų už sunaudotą elektros energiją apskaičiavimo ir apmokėjimo taisyklės nustato Kalėjimų departamento direktorius.

3. Elektros prietaisai ir kiti daiktai motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu paimami iš nuteistųjų:

1) pažeidusių šio straipsnio 2 dalyje nurodytą naudojimosi elektros prietaisais tvarką, – iki šešių mėnesių;

2) turinčių skolą už nurodytų elektros prietaisų sunaudotą elektros energiją, – iki bus sumokėta skola;

3) perkeltų į drausmės grupę ar kamerų tipo patalpas.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais paimti elektros prietaisai ir kiti daiktai saugomi pataisos įstaigoje arba gali būti grąžinami juos perdavusiems asmenims pagal jų arba nuteistojo rašytinį prašymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

97 straipsnis. Nuteistųjų teisė turėti laikrodžius, dėvėti savo drabužius bei avėti savo avalynę

Nuteistiesiems leidžiama turėti laikrodžius, pagamintus ne iš brangiųjų metalų, dėvėti savo drabužius ir avėti savo avalynę. Šiuos daiktus nuteistieji gauna pašto arba perduodamame siuntinyje, pasimatymų metu arba perka pataisos įstaigos parduotuvėje.

98 straipsnis. Nuteistųjų teisė gauti ir siųsti pinigines perlaidas

1. Nuteistiesiems leidžiama gauti pinigines perlaidas ir siųsti jas sutuoktiniams, sugyventiniams bei artimiesiems giminaičiams ir pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno leidimu – kitiems asmenims.

2. Perlaidomis gauti pinigai įrašomi į nuteistojo asmeninę sąskaitą, o nuteistiesiems, turintiems teisę turėti grynų pinigų, įteikiami.

3. Pataisos įstaigos administracija privalo priimti nuteistajam atneštus grynus pinigus. Grynų pinigų priėmimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

99 straipsnis. Nuteistųjų teisė susirašinėti

1. Nuteistiesiems leidžiama siųsti ir gauti neribotą kiekį laiškų.

2. *Neteko galios nuo 2015-09-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [KT8-N4/2015](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-02-27, i. k. 2015-03023

3. Pataisos įstaigos administracija nuteistojo vardu gautus laiškus jam įteikia, taip pat nuteistųjų įteiktus laiškus išsiunčia adresatams ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo ar įteikimo dienos.

4. Siunčiamų laiškų pašto išlaidas apmoka patys nuteistieji.

5. Nuteistųjų gaunami ir siunčiami laiškai pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu arba teismo (teisėjo) nutartimi gali būti tikrinami, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės pažeidimams arba apsaugotos kitų asmenų teisės ir laisvės, arba laikinai (iki trijų mėnesių) sustabdytas laiškų išsiuntimas ir įteikimas. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarime ar teismo (teisėjo) nutartyje turi būti nurodomi laiškų tikrinimo arba išsiuntimo ir įteikimo sustabdymo pagrindai, trukmė, būdas, asmenys, kurių siunčiami ar gaunami laiškai bus tikrinami arba sustabdomas išsiuntimas ir įteikimas, ir kitos aplinkybės, dėl kurių laiškus būtina tikrinti arba sustabdyti jų išsiuntimą ir įteikimą. Laiškų išsiuntimo ir įteikimo sustabdymas gali būti pratęstas, tačiau kiekvienu atveju ne ilgesniam negu trijų mėnesių laikotarpiui. Laiškų tikrinimas nutraukiamas arba jų išsiuntimas ir gavimas atnaujinamas išnykus pagrindams, dėl kurių laiškai buvo tikrinami arba laiškų išsiuntimas ir gavimas buvo sustabdytas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Nuteistųjų laiškų išsiuntimo ir gavimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

100 straipsnis. Nuteistųjų teisė kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus, nevyriausybines organizacijas ir tarptautines institucijas su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais

1. Nuteistieji turi teisę kreiptis su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais į valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus, nevyriausybines organizacijas ir tarptautines institucijas. Prie nuteistųjų pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų, jeigu reikia, pridedami pataisos įstaigos administracijos aiškinamieji raštai.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnams ir tarnautojams bei tarptautinėms institucijoms, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmes atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika, adresuoti pasiūlymai, prašymai (pareiškimai) ir skundai netikrinami ir išsiunčiami per vieną darbo dieną nuo jų gavimo momento.

3. Atsakymai į nuteistųjų pasiūlymus, prašymus (pareiškimus), peticijas ir skundus per dvi darbo dienas nuo jų gavimo momento įteikiami nuteistiesiems pasirašytinai. Šio straipsnio 2 dalyje numatytų tarptautinių institucijų atsakymai nuteistiesiems įteikiami ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo jų gavimo momento.

4. Nuteistieji turi teisę tiesiogiai kreiptis į Respublikos Prezidentą, Lietuvos Respublikos Seimo ar Vyriausybės narį, prokurorą, Seimo skiriamą kontrolierių arba Teisingumo ministerijos atstovą šių asmenų lankymosi pataisos įstaigose metu.

5. Nuteistiesiems draudžiama siųsti anoniminius ar kolektyvinius skundus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir pareigūnams.

6. Nuteistiesiems draudžiama kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus bei nevyriausybinės organizacijas su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais kitų nuteistųjų vardu arba ne per pataisos įstaigos administraciją.

7. Siunčiamų pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų pašto išlaidas apmoka patys nuteistieji.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

101 straipsnis. Nuteistųjų teisė gauti teisinę pagalbą

1. Advokatų lankymasis pas nuteistuosius neribojamas. Susitikimai su advokatu į pasimatymų skaičių neįskaitomi.

2. Kiekvienas susitikimas su advokatu vyksta pataisos įstaigos administracijos nustatytu laiku ir negali tęstis ilgiau kaip aštuonias valandas.

3. Nuteistųjų susitikimų su advokatu tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

102 straipsnis. Nuteistųjų teisė paskambinti telefonu

1. Nuteistiesiems leidžiama paskambinti telefonu. Skambinimo dažnumą nustato šio Kodekso 55, 73, 74, 75, 79, 80, 85, 86, 91 ir 152 straipsniai. Pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas turi teisę leisti papildomai vieną kartą paskambinti telefonu, jeigu to prašo nuteistasis dėl svarbių aplinkybių.

2. Nuteistajam paskambinti telefonu leidžiama, jeigu jis tuo metu yra mokus arba naudojasi ryšio paslauga kalbėti telefonu kito abonento sąskaita. Skambinti ir kalbėti telefonu galima ne ilgiau kaip 15 minučių. Kam skambinti, pasirenka nuteistasis. Telefoninių pokalbių išlaidas, kai nesinaudojama ryšio paslauga kalbėti telefonu kito abonento sąskaita, apmoka pats nuteistasis.

3. Telefoninis pokalbis gali būti nutrauktas, jeigu nuteistasis pažeidžia skambinimo tvarką.

4. Nuteistųjų pasiūlymai, prašymai (pareiškimai), peticijos ir skundai telefonu neperduodami.

5. Skambinimo telefonu tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

103 straipsnis. Nuteistųjų teisė pasivaikšėti gryname ore

1. Nuteistieji šio Kodekso numatytais atvejais turi teisę kasdien pasivaikšėti gryname ore.

2. Nuteistųjų pasivaikšėjimas vyksta dienos metu specialiai tam skirtoje pataisos įstaigos teritorijoje laikantis šio Kodekso 70 straipsnio reikalavimų. Pasivaikšėjimo gali nebūti arba jo trukmė sutrumpinama tik dėl nepalankių oro sąlygų, jei su tuo sutinka nuteistasis.

3. Pasivaikšėjimas gali būti nutrauktas, jei nuteistasis pažeidžia Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių nustatytą pasivaikšėjimų tvarką.

104 straipsnis. Nuteistųjų trumpalaikė išvyka į namus

1. Nuteistiesiems, laikomiems pataisos įstaigose lengvosios ir paprastosios grupių laikymo sąlygomis ir atlikusiems ne mažiau kaip pusę, o nepilnamečiams – atlikusiems ne mažiau kaip vieną trečdalį teismo paskirtos bausmės, gali būti leista vieną kartą per tris mėnesius trims paroms parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu išvykusių į namus nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

2. Leidimą parvykti į namus duoda pataisos įstaigos direktorius įsakymu, atsižvelgdamas į nuteistojo asmenybę, kokia bausmės dalis atlikta, elgesį bausmės atlikimo metu. Šios trumpalaikės išvykos laikas įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Kelionės išlaidas apmoka pats nuteistasis arba jo artimieji giminaičiai.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės neturi šio Kodekso 154 straipsnio 4 dalyje nurodyti nuteistieji.

4. Tvarką, kuria nuteistiesiems leidžiama parvykti į namus, nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Apie nuteistojo išvyką pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

105 straipsnis. Nuteistųjų teisė į trumpalaikę išvyką už pataisos įstaigų ribų

1. Nuteistiesiems, išskyrus atliekančius laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, gali būti leidžiama išvykti už pataisos įstaigų ribų Lietuvos Respublikos teritorijoje ne ilgiau kaip dešimčiai parų dėl sutuoktinio, sugyventinio ar artimojo giminaičio mirties ar sunkios ligos, gresiančios ligonio gyvybei, taip pat dėl gaivalinės nelaimės, padariusios didelės materialinės žalos nuteistajam ar jo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams.

2. Leidimą išvykti už pataisos įstaigos ribų duoda pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, atsižvelgdamas į nuteistojo asmenybę, elgesį bausmės atlikimo metu, kokia bausmės dalis atlikta. Laikas, kurį nuteistasis buvo išvykęs už pataisos įstaigos ribų, įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Kelionės išlaidas apmoka pats nuteistasis arba jo artimieji giminaičiai.

3. Nuteistieji už pataisos įstaigų ribų vyksta su palyda arba be jos, o nepilnamečiai – tik su palyda. Suaugusiems nuteistiesiems išvykos metu gali būti uždėti antrankiai. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu be palydos vykstančių nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

4. Tvarką, kuria nuteistiesiems leidžiama išvykti už pataisos įstaigų ribų, nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Apie nuteistojo išvyką už pataisos įstaigos ribų pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

106 straipsnis. Nuteistųjų teisė atlikti religines apeigas

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys tikintys nuteistieji turi teisę dienotvarkėje numatyto laisvalaikio metu pataisos įstaigose vieni arba kartu su kitais nuteistaisiais atlikti religines apeigas.

2. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad religinės apeigos netrukdytų kitų nuteistųjų poilsiui.

3. Tikinčių nuteistųjų grupiniu pageidavimu, suderinus su pataisos įstaigos administracija, religinėms apeigoms atlikti gali būti pakviestas dvasininkas.

4. Religinių apeigų atlikimo pataisos įstaigoje tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

107 straipsnis. Nuteistųjų teisė sudaryti santuoką

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaryti santuoką.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų santuoka sudaroma vienoje iš pataisos įstaigų, kurioje atliekama bausmė. Nuteistųjų pervežimo išlaidas apmoka patys nuteistieji.

3. Santuokos sudarymo metu nuteistieji gali dėti tai progai skirtus drabužius. Pataisos įstaigos direktorius turi teisę suteikti santuoką sudariusiam nuteistajam vieną papildomą ilgalaikį pasimatymą.

4. Santuokos sudarymo pataisos įstaigoje tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

108 straipsnis. Nuteistųjų teisė sudaryti civilinius sandorius

Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka disponuoti savo turtu, esančiu ne pataisos įstaigoje, taip pat per atstovą sudaryti sandorius, išskyrus sandorius, kurie dėl savo pobūdžio gali būti sudaromi tik asmeniškai.

109 straipsnis. Nuteistųjų užsieniečių teisė palaikyti ryšius su savo valstybių atstovais

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji užsieniečiai turi teisę per Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją palaikyti ryšius su savo valstybių diplomatinėmis atstovybėmis ir konsulinėmis įstaigomis bei tarptautinėmis organizacijomis.

2. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais ir tvarka nuteistieji užsieniečiai, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, gali būti perduoti bausmei atlikti į kitą valstybę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1323](#), 2014-11-13, paskelbta TAR 2014-11-21, i. k. 2014-17300

110 straipsnis. Specialiosios nuteistųjų, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, pareigos

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji privalo:

- 1) laikytis nustatytos pataisos įstaigų tvarkos;
- 2) vykdyti pataisos įstaigos administracijos reikalavimus;
- 3) administracijos paskyrimu eilės tvarka budėti gyvenamosiose patalpose;
- 4) tausoti pataisos įstaigos, o jeigu nuteistasis mokosi, – ir švietimo ar profesinio mokymo įstaigos turtą;
- 5) pasibaigus pasivaikščiojimui ir ilgalaikiam pasimatymui, sutvarkyti tam skirtą vietą ar patalpą.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems draudžiama:

- 1) organizuoti piketus, mitingus, demonstracijas, riaušes ir kitus neteisėtus renginius ir juose dalyvauti;
- 2) steigti politines partijas ir organizacijas ir dalyvauti jų veikloje;
- 3) įsigyti, gaminti, platinti ar vartoti alkoholinius gėrimus ar jų surogatus, narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, vartoti be gydytojo leidimo medikamentus, naudoti toksines priemones;
- 4) bet koku būdu įgyti ar perleisti tiek savo, kitų suimtųjų ar nuteistųjų, tiek ir valstybės turtą kitiems suimtiesiems, nuteistiesiems ar pataisos įstaigų administracijai; taip pat teikti mokamas ar kitaip atlyginamas paslaugas tiek kitiems suimtiesiems ar nuteistiesiems, tiek pataisos įstaigų administracijai;
- 5) daryti tatuiruotes sau ir kitiems asmenims;
- 6) platinti be pataisos įstaigos administracijos leidimo rankraščius ir kitus leidinius;
- 7) kurstyti kitus suimtuosius ar nuteistuosius atsisakyti vykdyti pataisos įstaigų administracijos reikalavimus;
- 8) reikalauti bet kokios paslaugos iš kito nuteistojo ar suimtojo ar teikti jas, naudoti fizinį ar psichinį smurtą prieš kitus asmenis;
- 9) turėti tabako gaminių kamerų tipo patalpose, taip pat laisvės atėmimo vietų ligoninių stacionaruose ir pataisos įstaigų sveikatos priežiūros tarnybų antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros padaliniuose.

3. Nustatytų pareigų ir draudimų nesilaikantys nuteistieji atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

XI SKYRIUS NUTEISTŲJŲ, KURIEMS PASKIRTAS LAISVĖS ATĖMIMAS, PATAISOS PRIEMONĖS

111 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas, pataisos priemonės

Nuteistųjų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas, pataisos priemonės yra šios: laisvės atėmimo režimas, nuteistųjų darbas, socialinė rehabilitacija, bendrasis ugdymas ir profesinis mokymas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

PIRMASIS SKIRSNIS PATAISOS ĮSTAIGŲ REŽIMAS

112 straipsnis. Pataisos įstaigų režimas ir pagrindiniai jo reikalavimai

1. Režimas – tai diferencijuotų laisvės atėmimo bausmės vykdymo sąlygų ir šią bausmę atliekančių nuteistųjų elgesio taisyklių visuma.

2. Pagrindiniai pataisos įstaigų režimo reikalavimai yra šie: būtinas nuteistųjų izoliavimas ir nuolatinė jų priežiūra; reikalavimas nuteistiesiems tiksliai ir nenukrypstamai atlikti savo pareigas; skirtingų laikymo sąlygų sudarymas atsižvelgiant į nuteistojo padaryto nusikaltimo pavojingumą ir pobūdį, nuteistojo asmenybę ir elgesį bausmės atlikimo metu.

3. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji dėvi savo arba pataisos įstaigos išduotus drabužius. Nuteistiesiems daroma krata. Nuteistojo asmens kratą daro tos pačios lyties pareigūnai.

4. Nuteistiesiems, išskyrus šio Kodekso 91 ir 152 straipsniuose numatytus atvejus, leidžiama su savimi turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų, kurių sąrašą nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Rasti nuteistųjų pataisos įstaigoje turimi pinigai ir vertingi daiktai motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu paimami ir perduodami į pataisos įstaigos socialinės paramos nuteistiesiems fondą. Maisto produktai, būtiniausi reikmenys ir kiti daiktai, kurie nenumatyti leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų sąraše, taip pat maisto produktai, kurių tinkamumo vartoti terminas yra pasibaigęs, Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka sunaikinami.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

5. Šio Kodekso nustatyta tvarka nuteistiesiems leidžiama ne už grynuosius pinigus, išskyrus šio Kodekso 91 ir 152 straipsniuose numatytus atvejus, apsipirkti pataisos įstaigų parduotuvėse, gauti pasimatymus, pašto ir perduodamus siuntinius, smulkiuosius paketus, gauti ir siųsti pinigines perlaidas, susirašinėti, skambinti telefonu, pasivaikščioti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Nuteistiesiems leidžiamų turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų bendrą masę nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

113 straipsnis. Pataisos įstaigų režimo užtikrinimo priemonės

Pataisos įstaigų režimo užtikrinimo priemonės yra šios: pataisos įstaigų apsauga; teisės pažeidimų prevencija ir atskleidimas; įėjimo į pataisos įstaigas ir išėjimo iš jų tvarka; pataisos įstaigų vidaus tvarka; dienotvarkė; pataisos įstaigų administracijos veiksmai nuteistųjų badavimo arba atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus atvejais arba

nuteistųjų neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, atvejais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

114 straipsnis. Pataisos įstaigų apsauga

1. Pataisos įstaigų ir jose laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų apsaugą vykdo pataisos įstaigų pareigūnai.

2. Jeigu pataisos įstaigoje susidaro ypatinga situacija (nuteistųjų riaušių, grupinio pasipriešinimo pataisos įstaigos administracijai ar neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, įkaitų grobimo atvejais), tvarkai įstaigoje atkurti ir visuomenės saugumui užtikrinti gali būti pasitelkti Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnai, taip pat Viešojo saugumo tarnybos ir policijos pareigūnai teisingumo ir vidaus reikalų ministrų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

3. Pataisos įstaigų įrangai naudojamas inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių kompleksas. Pataisos įstaigos administracija privalo pranešti nuteistiesiems apie apsaugos priemones, kurios gali kelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

115 straipsnis. Įėjimo į pataisos įstaigas ir išėjimo iš jų tvarka

1. Įėjimo į pataisos įstaigas ir išėjimo iš jų tvarką nustato teisingumo ministras.

2. Į pataisos įstaigą įeinantys ir iš jos išeinantys asmenys, išskyrus Respublikos Prezidentą, Lietuvos Respublikos Seimo, Europos Parlamento ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės narius, teisėjus, tikrinami Kalėjimų departamento direktoriaus nustatytais techninėmis priemonėmis, taip pat tikrinamos įvažiuojančios ir išvažiuojančios transporto priemonės. Kilus pagrįstų įtarimų, patikrinami į pataisos įstaigą įeinančių ir iš jos išinančių asmenų daiktai ir drabužiai.

3. Asmenų lankymosi pataisos įstaigose tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

116 straipsnis. Pataisos įstaigų vidaus tvarka

Pataisos įstaigose nustatoma reglamentuota vidaus tvarka. Nuteistieji pasirašytinai supažindinami su jų teisėmis, pareigomis ir draudimais.

117 straipsnis. Dienotvarkė pataisos įstaigose

1. Nuteistųjų dienotvarkė privalo griežtai reglamentuoti jų elgesį visą parą ir numatyti darbo, poilsio, buvimo gryname ore, mokymosi ir socialinei reabilitacijai skirtą laiką.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Nuteistųjų dienotvarkę nustato pataisos įstaigos direktorius įsakymu.

3. Dienotvarkė paskelbiama nuteistiesiems.

118 straipsnis. Pataisos įstaigų administracijos veiksmai nuteistųjų badavimo, atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus atveju

1. Jeigu nuteistasis ar grupė nuteistųjų paskelbia badavimą, atsisako dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas

privalo nedelsdamas išsiaiškinti badavimo, atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus priežastis, nuteistųjų reikalavimus ir jų teisėtumą. Pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo apie tai nedelsdamas pranešti Kalėjimų departamento direktoriui arba jį pavaduojančiam pareigūnui ir imtis įmanomų priemonių teisėtiems nuteistųjų reikalavimams patenkinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Jeigu nuteistųjų reikalavimai yra neteisėti, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo asmeniškai apie tai pranešti nuteistiesiems ir pareikalauti neteisėtus veiksmus nutraukti. Šio nurodymo nevykdantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos nuobaudos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

119 straipsnis. Pataisos įstaigos direktoriaus teisės nuteistųjų neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, atveju

1. Jeigu nuteistieji imasi neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas turi teisę, pranešęs Kalėjimų departamento direktoriui arba jį pavaduojančiam pareigūnui ir prokurorui, įsakymu laikinai sustabdyti:

1) nuteistųjų laiškų išsiuntimą, taip pat gautų laiškų, pašto bei perduodamų siuntinių ir smulkiųjų paketų įteikimą nuteistiesiems;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

- 2) pasimatymų suteikimą nuteistiesiems;
- 3) maisto produktų ir būtiniausių reikmenų pirkimą;
- 4) paskatinimo priemonių skyrimą nuteistiesiems;
- 5) leidimą skambinti telefonu;
- 6) kultūros, sporto ir kitų masinių renginių organizavimą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos priemonės nutraukiamos pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno įsakymu, kai išnyksta jų panaudojimo pagrindai.

120 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

121 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

122 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

123 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

124 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

ANTRASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ DARBAS

125 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimas į darbą

1. Kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis privalo dirbti, jeigu jam darbą siūlo pataisos įstaigos administracija. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad nuteistieji būtų įtraukiami į darbą atsižvelgiant į jų darbingumą ir, kiek galima, į turimą specialybę.

2. Nuteistieji neįgalieji, sulaukę valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus ir ribotai pakaltinami nuteistieji į darbą gali būti įtraukiami tik rašytiniu jų sutikimu, kai yra tam neprieštaraujanti gydytojų išvada ir laisvų darbo vietų. Šių nuteistųjų darbingumo įvertinimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Nuteistiesiems darbą parenka pataisos įstaigos administracija, atsižvelgdama į laisvas pareigas ir darbo vietas.

4. Nuteistieji į darbą paprastai įtraukiami pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų. Ne pataisos įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų į darbą įtraukiamų nuteistųjų darbas organizuojamas laikantis nuteistųjų izoliavimo ir apsaugos reikalavimų.

5. Bausmę laisvės atėmimo vietų ligoninėse atliekančių nuteistųjų darbas organizuojamas gydamosios darbo terapijos dirbtuvėse.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Nuteistųjų darbas organizuojamas laikantis šio Kodekso 70 straipsnio nustatytų atskiro nuteistųjų laikymo reikalavimų.

7. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems draudžiamus dirbti darbus ir draudžiamas eiti pareigas nustato šio Kodekso 2 priedas.

8. Pataisos įstaigų ir valstybės įmonių prie pataisos įstaigų gamybinė ūkinė veikla privalo tarnauti tik pagrindiniam tikslui – išmokyti nuteistuosius gyvenimo tikslų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis. Ši veikla gali būti finansuojama iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

126 straipsnis. Nuteistųjų teisė užsiimti individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla

1. Nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis, kurie to pageidauja, gali būti sudaromos sąlygos užsiimti individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla. Ši veikla leidžiama laisvu nuo darbo pataisos įstaigoje metu.

2. Pataisos įstaigos direktorius turi teisę leisti nuteistiesiems individualia darbine, kūrybine ir kitokia veikla užsiimti ir vietoj darbo pataisos įstaigoje.

3. Nuteistųjų individualios darbinės, kūrybinės ir kitokios veiklos tvarką, taip pat šios veiklos rūšis, kuriomis nuteistiesiems draudžiama užsiimti, nustato Pataisos įstaigos vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

127 straipsnis. *Neteko galios nuo 2012-07-01.*

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

128 straipsnis. Nuteistųjų darbo sąlygos

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems nustatoma ne ilgesnė kaip aštuonių valandų darbo diena. Laisvės atėmimo vietų ligoninėje atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems darbo dienos trukmę individualiai kiekvienam nuteistajam nustato gydytojų komisija. Darbo (pamainos) pradžią ir pabaigą nustato pataisos įstaigos direktorius, vadovaudamasis šio Kodekso 117 straipsnio nuostatomis. Nuteistiesiems suteikiamos dvi poilsio dienos per savaitę. Nuteistieji negali būti skiriami dirbti švenčių ir poilsio dienomis, išskyrus darbo įstatymuose numatytus atvejus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, *paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069*

2. Nepertraukiamai veikiančiose įmonėse, atskiruose cechuose, baruose, darbuose, kur yra pertraukiamasis darbo dienos (pamainos) režimas, taip pat darbuose, kur dėl techninių gamybos sąlygų negalima laikytis nuteistiesiems nustatytos kasdieninės ar kassavaitinės darbo trukmės, vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, galima taikyti suminę darbo laiko apskaitą.

3. Nuteistiesiems, kurie įtraukiami į darbą poilsio arba švenčių dienomis, suteikiamas poilsis kitomis dienomis arba šios dienos pridedamos prie atostogų.

4. Atvirose kolonijose ir nepilnamečių pataisos namuose atliekančių laisvės atėmimo bausmę nuteistųjų, taip pat nuteistųjų neįgalųjų darbo ir poilsio laikas nustatomas bendrais pagrindais pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, *paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600*

5. Nuteistųjų darbas organizuojamas remiantis darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančiais teisės aktais.

6. Nuteistųjų teisę į atostogas baudmės atlikimo laikotarpiu nustato šio Kodekso 130 straipsnis.

129 straipsnis. Nuteistųjų valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo stažo klausimai

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji valstybiniu socialiniu draudimu nedraudžiami, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinį draudimą.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji gali draustis savanorišku valstybiniu socialiniu draudimu nustatyta tvarka arba sudaryti pensijos sutartis su pensijų fondu, taip pat būti pensijų programos dalyviais Pensijų fondų įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3. Nuteistųjų darbo atliekant bausmę laikas neįskaitomas į valstybinio socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka.

130 straipsnis. Nuteistųjų teisė į atostogas

1. Atvirose kolonijose, nepilnamečių pataisos namuose, pataisos namuose lengvosios ir paprastosios grupių laikymo sąlygomis atliekantys laisvės atėmimo bausmę nuteistieji, kurie stropiai dirba, turi teisę į keturiolikos kalendorinių dienų nemokamas atostogas per vienerius metus. Šios atostogos įskaitomas į baudmės atlikimo laiką.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos atostogos suteikiamos nuteistajam atlikus vienuolika mėnesių baudmės, jeigu jis neturi galiojančių nuobaudų. Atostogos suteikiamos pataisos įstaigos direktoriaus įsakymu.

3. Pataisos namuose lengvosios grupės laikymo sąlygomis atliekantiems bausmę nuteistiesiems, taip pat nuteistiesiems nepilnamečiams ir neįgaliesiems šio Kodekso 140

straipsnyje nustatyta tvarka atostogų metu gali būti leista parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba jų artimieji giminaičiai. Nepilnamečiai nuteistieji į namus ir į pataisos įstaigą vyksta su palyda. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu išvykusių nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis. Apie nuteistojo išvyką pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

4. Prie atostogų gali būti pridedamas šio Kodekso 128 straipsnio 3 dalyje numatytas laikas, bet ne daugiau kaip penkios kalendorinės dienos.

5. Atostogų suteikimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

131 straipsnis. Nuteistųjų darbo apmokėjimas

1. Nuteistųjų darbas apmokamas pagal jo kiekį ir kokybę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Į stropiai dirbančių nuteistųjų, kurie atlieka bausmę pataisos namuose lengvosios bei paprastosios grupių laikymo sąlygomis ir kalėjimuose paprastosios grupės laikymo sąlygomis, asmeninę sąskaitą turi būti įrašoma, nepaisant visų išskaitų, ne mažiau kaip dvidešimt procentų, o į nuteistųjų neįgaliųjų, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ribotai pakaltinamų nuteistųjų asmeninę sąskaitą – ne mažiau kaip trisdešimt procentų jiems per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Į nepilnamečių pataisos namuose bausmę atliekančių nuteistųjų asmeninę sąskaitą turi būti įrašoma, nepaisant visų išskaitų, ne mažiau kaip penkiasdešimt procentų jiems per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

4. Atvirose kolonijose bausmę atliekantiems nuteistiesiems, nepaisant visų išskaitų, turi būti mokama ne mažiau kaip penkiasdešimt procentų bendro per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

5. Šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos taisyklės gali būti netaikomos tik nuteistiesiems, kurie moka alimentus nepilnamečiams vaikams.

132 straipsnis. Išskaitos iš nuteistųjų darbo užmokesčio

1. Iš nuteistųjų darbo užmokesčio į pataisos įstaigose sudaromą socialinės paramos nuteistiesiems fondą atskaitoma: atvirose kolonijose – dešimt procentų, pataisos namuose, laisvės atėmimo vietų ligoninėse ir kalėjimuose – dvidešimt penki procentai, nepilnamečių pataisos namuose – dvidešimt procentų bendros darbo užmokesčio sumos. Šios išskaitos nedaromos iš darbo užmokesčio dalies, priskaičiuotos už nustatytų išdirbio normų viršijimą, ir premijų. Socialinės paramos nuteistiesiems fondo sudarymo ir jo lėšų naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų išskaitų, iš bendros darbo užmokesčio sumos, išskyrus atviras kolonijas, atskaitomi penki procentai į nuteistojo neliečiamąją asmeninę sąskaitą dalį, kurios naudoti nuteistasis neturi teisės. Ypatingais atvejais bausmės atlikimo metu pataisos įstaigos direktoriaus leidimu nuteistasis gali panaudoti pinigus, turimus neliečiamajoje asmeninės sąskaitos dalyje. Likusi šioje sąskaitoje pinigų suma nuteistajam išduodama tik paleidimo iš pataisos įstaigos metu.

3. Atlikus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas išskaitas, iš likusios uždirbtos sumos atskaitoma pagal vykdomuosius raštus ir kitus vykdomuosius dokumentus Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Alimentai nepilnamečiams vaikams skaičiuojami nuo visos nuteistojo uždirbtos sumos bei visų kitų pajamų rūšių ir atskaičiuojami iki išskaitų į socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

133 straipsnis. Atleidimas nuo išskaitų į socialinės paramos nuteistiesiems fondą

Laisvės atėmimo bausmę pataisos įstaigose paprastosios ir lengvosios grupių laikymo sąlygomis atliekantiems nuteistiesiems, taip pat nuteistiesiems neįgaliesiems, sulaukusiems valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus, ribotai pakaltinamiems ir laisvės atėmimo bausmę atliekantiems laisvės atėmimo vietų ligoninėse nuteistiesiems, kurių asmeninėse sąskaitose yra mažesnė negu vienos bazinės socialinės išmokos dydžio pinigų suma, pataisos įstaigos direktoriaus sprendimu ne ilgiau kaip šešis mėnesius iki bausmės atlikimo laiko pabaigos gali būti nedaromos išskaitos į socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

134 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimas į nemokamus darbus

1. Nemokant už darbą, nuteistieji gali būti įtraukti tik į pataisos įstaigų ir gretimų teritorijų tvarkymo, taip pat į nuteistųjų kultūros ir buities sąlygų gerinimo darbus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbus nuteistieji atlieka paeiliui ne darbo metu. Tokie darbai neturi trukti ilgiau kaip dvi valandas per dieną.

135 straipsnis. Nuteistųjų aprūpinimas pensijomis ir pašalpomis

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų pensijos, pašalpos ir visos kitos pajamos įskaitomos į jų asmenines sąskaitas, išskyrus Lietuvos Respublikos pensijų įstatymuose numatytus atvejus, kai paskirtų pensijų mokėjimas nuteistiesiems turi būti nutrauktas.

2. Valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus sulaukę nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu neteko darbingumo, turi teisę į pensiją Lietuvos Respublikos pensijų įstatymų nustatyta tvarka ir atvejais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu neteko darbingumo, turi teisę į žalos atlyginimą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir atvejais.

TREČIASIS SKIRSNIS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ SOCIALINĖ REABILITACIJA

136 straipsnis. Socialinės reabilitacijos organizavimas

Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų socialinę reabilitaciją organizuoja pataisos įstaigų administracija. Teisę dalyvauti šiame darbe turi valstybės ir savivaldybių institucijos, nevyriausybinių organizacijų, religinės bendruomenės ir bendrijos, jų nariai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

137 straipsnis. Socialinės reabilitacijos tikslai, veiksmai ir priemonės

1. Nuteistųjų socialinė reabilitacija grindžiama nuteistųjų nusikalstamo elgesio rizikos valdymu ir atkuriamojo teisingumo įgyvendinimu.

2. Nuteistųjų socialinės reabilitacijos tikslai:

1) mažinti nuteistųjų nusikalstamo elgesio riziką;

2) motyvuoti nuteistuosius ir ugdyti jų gebėjimus socialiai reabilituotis, taip pat savo gyvenimo tikslų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis;

3) užtikrinti nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą, nukentėjusio asmens ir nuteistojo sutaikinimą.

3. Nuteistųjų socialinės rehabilitacijos veiksmai:

1) nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas;

2) kriminogeninių veiksnių nustatymas;

3) priemonių, kuriomis šalinami kintamieji kriminogeniniai veiksniai, nustatymas ir įgyvendinimas.

4. Nuteistųjų socialinės rehabilitacijos metu įgyvendinamos Kalėjų departamento direktoriaus akredituotos elgesio pataisos programos, taikomos nuteistųjų socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo priemonės, teikiama pagalba nuteistiesiems sprendžiant asmenines ir socialines problemas, psichologinė pagalba, atliekama individuali ar grupinė psichologinė terapija, taikomos paskatinimo priemonės ir nuobaudos, taip pat kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistiesiems socialiai reabilituotis.

5. Siekiant palankesnės nuteistųjų socialinės rehabilitacijos, pataisos įstaigų ar kardomojo kalinimo vietų specialiuose padaliniuose (pusiaukelės namuose) nuteistieji intensyviai rengiami lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigų.

6. Nusikalstamo elgesio rizika vertinama vadovaujantis Kalėjų departamento direktoriaus aprobuotomis metodikomis ir programomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

137¹ straipsnis. Socialinės rehabilitacijos planavimas

1. Socialinė rehabilitacija vyksta pagal nuteistajam sudarytą individualų socialinės rehabilitacijos planą. Sudarant šį planą, turi dalyvauti nuteistasis. Sudarant individualų socialinės rehabilitacijos planą gali būti įtraukiamos šio Kodekso 136 straipsnyje nurodytos organizacijos ir asmenys, kurių dalyvavimas įgyvendinant socialinės rehabilitacijos plane numatytas priemones gali padėti nuteistajam socialiai reabilituotis.

2. Individualus socialinės rehabilitacijos planas sudaromas atsižvelgiant į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos mastą, kriminogeninius veiksnius, numatytas kriminogeninių veiksnių šalinimo priemones, pataisos įstaigos, kurioje atlieka bausmę nuteistasis, režimą. Nepilnamečiams nuteistiesiems individualus socialinės rehabilitacijos planas sudaromas atsižvelgiant ir į jų socialinę brandą, asmenybės ugdymo poreikius.

3. Individualiame socialinės rehabilitacijos plane turi būti nurodyta:

1) nuteistojo gyvenamoji vieta iki bausmės atlikimo pradžios, išsilavinimas, šeiminių padėčių, užimtumas iki bausmės atlikimo ir sutuoktinio, sugyventinio, artimųjų giminaičių kontaktiniai duomenys;

2) bausmės atlikimo pradžia ir pabaiga, galimo perkėlimo į pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos specialų padalinį (pusiaukelės namus) data ir galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos data;

3) nuteistojo nusikalstamo elgesio rizika ir kriminogeniniai veiksniai;

4) kintamųjų kriminogeninių veiksnių šalinimo priemonės ir jų įgyvendinimo terminai;

5) priemonės, padėsiančios nuteistajam laikytis pataisos įstaigų režimo;

6) nuteistojo užimtumo laisvalaikio formos;

7) nuteistojo socialinių ryšių palaikymo (plėtimo) formos ir jų įgyvendinimas;

8) pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos darbuotojai, juridiniai ir (ar) fiziniai asmenys, vykdantys nuteistojo socialinę rehabilitaciją, jų ir nuteistojo užduotys įgyvendinant individualiame socialinės rehabilitacijos plane numatytas priemones, nuteistojo susitikimų su užduočių vykdytojais dažnumas;

9) kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistajam socialiai reabilituotis.

4. Individualus socialinės rehabilitacijos planas turi būti sudarytas ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų nuo nuteistojo atvykimo į pataisos įstaigą.

5. Nuteistasis su individualiu socialinės reabilitacijos planu supažindinamas pasirašytinai.

6. Individualus socialinės reabilitacijos planas gali būti tikslinamas atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes.

7. Individualaus socialinės reabilitacijos plano formą ir jo rengimo metodiką tvirtina Kalėjimų departamento direktorius.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

138 straipsnis. Pataisos įstaigos psichologinė tarnyba

Pataisos įstaigose veikia psichologinės tarnybos. Šių tarnybų veiklos kryptys yra šios:

1) nuteistųjų nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas ir kriminogeninių veiksmų nustatymas arba dalyvavimas atliekant šį vertinimą ir nustatant šiuos veiksmus;

2) nuteistųjų asmenybės tyrimas ir individualaus psichologinio poveikio priemonių nustatymas ir koregavimas;

3) psichologinės pagalbos nuteistiesiems teikimas, individuali ir grupinė nuteistųjų psichologinė terapija, kitų socialinės reabilitacijos priemonių įgyvendinimas;

4) nuteistųjų ir pataisos įstaigų administracijos konsultavimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

139 straipsnis. Nuteistųjų organizacijos

1. Nuteistųjų arba administracijos iniciatyva pataisos įstaigose, išskyrus kalėjimus, gali būti steigiamos nuteistųjų kolektyvo tarybos. Jos padeda pataisos įstaigų administracijai organizuoti socialinę reabilitaciją ir sprendžia nuteistųjų buities klausimus. Nuteistųjų kolektyvo tarybos veiklos kryptis ir formas nustato pataisos įstaigos direktorius.

2. Pataisos įstaigose, išskyrus kalėjimus, nuteistieji gali Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka steigti nevyriausybines organizacijas.

3. Nuteistųjų kolektyvo tarybų ir nevyriausybinių organizacijų veikla turi neprieštarauti darbo, mokymosi, režimo, saugumo ir socialinės reabilitacijos interesams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

140 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos paskatinimo priemonės

1. Už nepriekaištingą elgesį, iniciatyvą ir aktyvų dalyvavimą įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones, stropų darbą ir gerus mokymosi rezultatus laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos šios paskatinimo priemonės:

1) padėka;

2) premija už geriausius darbo rezultatus;

3) teisės vieną kartą papildomai paskambinti telefonu suteikimas;

4) trijų papildomų ilgalaikių arba trumpalaikių pasimatymų per vienerius metus suteikimas;

5) paskirtos nuobaudos panaikinimas prieš terminą;

6) pasivaikščiavimo laiko pailginimas ne daugiau kaip dviem valandomis;

7) didžiausios pinigų sumos, už kurią nuteistasis gali per mėnesį apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje, padidėjimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma;

8) leidimas nepilnamečiams pasimatymo su tėvais, globėjais (rūpintojais), artimaisiais giminaičiais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis metu išeiti iki aštuonių valandų už nepilnamečių pataisos namų teritorijos ribų;

9) leidimas atostogų metu parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus;

10) trumpalaikės išvykos į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus suteikimas;

11) atlikusiems ne mažiau kaip vienerius metus, o nepilnamečiams, atlikusiems ne mažiau kaip šešis mėnesius paskirtos bausmės, – perkėlimas iš paprastosios grupės į lengvąją grupę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Nepilnamečių pataisos namuose laikomiems nuteistiesiems, kurie gerai elgiasi, gali būti leidžiama kartu su pataisos įstaigos darbuotojais nueiti į kiną, teatrą, koncertą, sporto varžybas ar kitus ne pataisos įstaigoje organizuojamus renginius.

3. Ne mažiau kaip pusę paskirtos bausmės laiko atlikę nuteistieji, kurių elgesys nekelia pavojaus aplinkiniams, gali būti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka teikiami perkelti iš kalėjimo į pataisos namus tęsti bausmės atlikimą paprastosios grupės laikymo sąlygomis.

4. Pataisos namuose lengvosios grupės sąlygomis laikomi nuteistieji, kuriems liko ne daugiau kaip vieneri metai iki galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos, teismo nutartimi, priimta pagal pataisos namų administracijos teikimą ir atsižvelgiant į nusikalstamo elgesio riziką, elgesį bausmės atlikimo metu ir kitas reikšmingas aplinkybes, gali būti perkelti į atvirą koloniją tęsti bausmės atlikimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

141 straipsnis. Paskatinimo priemonių skyrimo nuteistiesiems tvarka

1. Šio Kodekso 140 straipsnio 1 dalyje numatytos paskatinimo priemonės skiriamos tam įgalioto pareigūno nutarimu arba įsakymu. Turinčių teisę skirti paskatinimo priemones laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems pareigūnų sąrašą ir jų įgaliojimus skiriant paskatinimo priemones nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

2. Piniginė premija įrašoma į asmeninę nuteistojo sąskaitą.

3. Paskatinimas, kuriuo leidžiama papildomai paskambinti telefonu, gauti pasimatymą, apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje už didesnę pinigų sumą, gali būti skiriamas tik nuteistiesiems, kurie pagal šį Kodeksą turi teisę paskambinti telefonu, gauti pasimatymų, apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

4. Paskatinimas – padidinti didžiausią apsipirkimo pataisos įstaigos parduotuvėje sumą nuteistajam gali būti taikomas ne ilgiau kaip vieną mėnesį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

5. Kalėjime laikomiems nuteistiesiems pasivaikščiojimo laikas paskatinimo tvarka pailginamas ne ilgiau kaip vieną mėnesį.

6. Paskatinimo tvarka nuteistajam gali būti prieš terminą panaikinama vienu metu viena pirmiau paskirta nuobauda.

7. Paskatinimas, kuriuo pareiškia padėka, leidžiama paskambinti telefonu, suteikiami trys papildomi trumpalaikiai arba ilgalaikiai pasimatymai per vienerius metus, prieš terminą panaikinama paskirta nuobauda, pailginamas pasivaikščiojimo laikas, leidžiama nepilnamečiui pasimatymo su tėvais, globėjais (rūpintojais), artimaisiais giminaičiais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis metu išeiti už nepilnamečių pataisos namų teritorijos ribų, skiriamas turinčio teisę skirti šias paskatinimo priemones pataisos įstaigos pareigūno nutarimu arba įsakymu.

8. Padėka kaip paskatinimas gali būti paskelbta ir žodžiu. Iš paskatinimų, kuriais suteikiami trys papildomi trumpalaikiai arba ilgalaikiai pasimatymai per vienerius metus, leidžiama nepilnamečiui pasimatymo su tėvais, globėjais (rūpintojais), artimaisiais giminaičiais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis metu išeiti už nepilnamečių pataisos namų teritorijos ribų, vienu nutarimu arba įsakymu galima suteikti tik vieną papildomą trumpalaikį arba ilgalaikį pasimatymą, leisti vieną kartą išeiti už nepilnamečių pataisos namų teritorijos ribų.

9. Paskatinimas, kuriuo leidžiama trumpalaikė išvyka į namus arba leidžiama atostogų metu parvykti į namus, skiriamas pataisos įstaigos direktoriaus įsakymu, o paskatinimas, kuriuo nuteistasis perkeliamas į lengvąją arba paprastąją grupę, – pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu.

10. Leidimą nepilnamečių pataisos namuose laikomiems nuteistiesiems, kurie gerai elgiasi, kartu su pataisos įstaigos darbuotojais nueiti į kiną, teatrą, koncertą, sporto varžybas ar kitus ne pataisos įstaigoje organizuojamus renginius duoda pataisos įstaigos direktorius įsakymu. Vienu įsakymu galima leisti tik vieną kartą nueiti į kiną, teatrą, koncertą, sporto varžybas ar kitą ne pataisos įstaigoje organizuojamą renginį.

11. Apie paskatinimo priemonės paskyrimą paskelbiama nuteistajam.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

142 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos nuobaudos

1. Už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą nuteistiesiems gali būti skiriamos šios nuobaudos:

- 1) papeikimas;
- 2) pataisos įstaigos patalpų ir teritorijos tvarkymas be eilės;
- 3) draudimas iki vieno mėnesio apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes);
- 4) nuteistųjų perkėlimas į kamerų tipo patalpas iki penkiolikos parų, o nepilnamečių nuteistųjų – iki dešimties parų.

2. Nuteistiesiems, sistemingai pažeidinėjantiems arba itin piktybiškai pažeidusiems režimą, gali būti skiriamos šios nuobaudos:

- 1) panaikinta paskirta paskatinimo priemonė – perkėlimas iš paprastosios grupės į lengvąją grupę;
- 2) pataisos namuose ir kalėjimuose paprastosios grupės sąlygomis laikomų nuteistųjų perkėlimas į drausmės grupę nuo trijų mėnesių iki vienerių metų;
- 3) pataisos namuose ir kalėjimuose drausmės grupės sąlygomis laikomų nuteistųjų perkėlimas į kamerų tipo patalpas nuo penkiolikos parų iki šešių mėnesių.

3. Kalėjimų departamento direktorius pataisos namų direktoriaus teikimu gali nuteistąjį, šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytais atvejais perkeltą į pataisos namų kamerų tipo patalpas, pasiųsti šią nuobaudą atlikti kalėjime.

4. Nėščioms moterims ir turinčioms vaikų iki trejų metų motinoms, taip pat asmenims, kurie dėl medicininių priežasčių negali būti perkelti į kamerų tipo patalpas, šio straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 2 dalies 3 punkte nustatytos nuobaudos neskiriamos, o jeigu buvo paskirtos, – nevykdomos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

143 straipsnis. Nuobaudų skyrimo atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems tvarka

1. Šio Kodekso 142 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos nuobaudos skiriamos tam įgalioto pareigūno nutarimu arba įsakymu. Turinčių teisę skirti nuobaudas pareigūnų sąrašą ir jų įgaliojimus nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

2. Skiriant nuobaudas, atsižvelgiama į pažeidimo padarymo aplinkybes, į paskirtų nuobaudų kiekį ir pobūdį, taip pat į nuteistojo rašytinį pasiaiškinimą dėl pažeidimo. Skiriamos nuobaudos turi atitikti padaryto pažeidimo sunkumą ir pobūdį.

3. Nuobauda gali būti skiriama tik pažeidimą padariusiam nuteistajam. Už kelis vienu metu padarytus pažeidimus skiriama viena nuobauda.

4. Nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per dešimt parų nuo pažeidimo atskleidimo dienos, o jei dėl pažeidimo buvo atliekamas tyrimas, – nuo tyrimo pabaigos dienos, bet ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pažeidimo padarymo dienos.

5. Paskirta nuobauda vykdoma tuoj pat ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo. Nuobauda, kuri nebuvo pradėta vykdyti per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo dienos, nebevykdoma.

6. Pakartotinai perkelti nuteistąjį iš paprastosios grupės į lengvąją grupę galima ne anksčiau kaip po vienerių metų, o nepilnametį nuteistąjį – ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo nuobaudos paskyrimo dienos.

7. Nuobaudos – papeikimas, paskyrimas be eilės budėti pataisos įstaigos patalpose ir tvarkyti teritoriją – skiriamos žodžiu arba raštu tam įgalioto pareigūno įsakymu arba nutarimu. Kitos šio Kodekso 142 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos nuobaudos skiriamos pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu. Šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nustatytos nuobaudos skiriamos tik tais atvejais, kai yra pataisos įstaigos Drausmės komisijos teikimas. Drausmės komisijos sudarymo tvarką ir kompetenciją nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

8. Nuteistasis turi teisę šio Kodekso 183 straipsnyje nustatyta tvarka apskųsti jam paskirtą nuobaudą aukštesniam pagal pareigas pareigūnui. Skundo padavimas nuobaudos vykdymo nesustabdo. Aukštesnis pagal pareigas pareigūnas nuobaudą sušvelnina arba ją panaikina, jeigu ją paskyręs pareigūnas viršijo savo įgaliojimus, netinkamai įvertino pažeidimo padarymo aplinkybes arba jeigu nuobauda paskirta nepadariusiam pažeidimo nuteistajam.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

9. Jeigu nuteistajam per vienerius metus, o nepilnamečiui nuteistajam per šešis mėnesius nuo nuobaudos atlikimo dienos nepaskiriama nauja nuobauda, jis laikomas neturinčiu nuobaudų.

10. Apie nuobaudos, išskyrus žodžiu skiriamą nuobaudą, paskyrimą nuteistajam paskelbiama pasirašytinai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

144 straipsnis. Laikinas nuteistojo izoliavimas

Kai kitomis priemonėmis negalima užkirsti kelio šiurkščiam teisėtvarkos pažeidimui ir būtina pažeidimą padariusį nuteistąjį, išskyrus šio Kodekso 142 straipsnio 4 dalyje nurodytus asmenis, laikinai, kol nėra pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno, izoliuoti, jis gali būti laikinai perkeltas į kamerų tipo patalpas. Toks nuteistojo laikinas izoliavimas galimas tik iki pataisos įstaigos direktoriaus ar jį pavaduojančio pareigūno atvykimo į pataisos įstaigą, bet ne ilgiau kaip dvidešimt keturioms valandoms, ir nelaikomas nuobauda. Jeigu už padarytą režimo pažeidimą paskiriama nuobauda – perkėlimas į kamerų tipo patalpas, laikino izoliavimo laikas įskaitomas į bendrą nutarimu paskirtos nuobaudos laiką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

145 straipsnis. Nuteistųjų laikymo sąlygos kamerų tipo patalpose

1. Nuteistieji, atliekantys šio Kodekso 142 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą nuobaudą, kamerų tipo patalpose laikomi po vieną, o jeigu nėra tokios galimybės, – po du ir į darbą nevedami. Perkelti į kamerų tipo patalpas nuteistieji neturi teisės gauti pasimatymų, smulkiųjų paketų, siųsti laiškų (išskyrus atvejus, kai jie įgyvendina šio Kodekso 100, 109 ir 183 straipsniuose nurodytas teises), taip pat paskambinti telefonu. Jiems neleidžiama apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje, išskyrus higienos reikmenų įsigijimą, turėti maisto produktų ir kitų Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytų daiktų. Šioje dalyje nurodytiems nuteistiesiems leidžiama skaityti knygas, žurnalus, laikraščius ir kitą literatūrą, kasdien vieną

valandą, o nepilnamečiams, neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniams (pagal gydytojo išvadą) – dvi valandas pasivaikščioti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-67](#), 2016-12-08, paskelbta TAR 2016-12-20, i. k. 2016-29147

2. Kamelių tipo patalpose laikomiems nuteistiesiems, atliekantiems šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą, nustatomas režimas, atitinkantis šio Kodekso 86 straipsnyje nurodytas drausmės grupei priskirtų nuteistųjų laikymo kalėjime sąlygas. Kamelių tipo patalpose laikomi nuteistieji dirba atskirai nuo kitų nuteistųjų.

3. Sergantiems tuberkulioze nuteistiesiems, kurie atlieka šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą, gyvenamojo ploto norma vienam asmeniui negali būti mažesnė kaip penki kvadratiniai metrai. Šiems nuteistiesiems, taip pat neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniams (pagal gydytojo išvadą) kasdien turi būti leidžiama ne mažiau kaip dvi valandas pasivaikščioti.

4. Kamelių tipo patalpose nuteistieji laikomi rakinamose kamerose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

146 straipsnis. Neteko galios nuo 2016-04-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

KETVIRTASIS SKIRSNIS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ BENDRASIS UGDYMAS IR PROFESINIS MOKYMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

147 straipsnis. Nuteistųjų bendrasis ugdymas

1. Pataisos įstaigose organizuojamas nuteistųjų iki šešiolikos metų bendrasis ugdymas.

2. Vyresnių negu šešiolikos metų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas rašytiniu jų pageidavimu. Nuteistųjų neįgaliųjų ir ribotai pakaltinamų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas jų pageidavimu, pataisos įstaigos administracijos sutikimu ir gydytojų leidimu.

3. Nuteistųjų bendrojo ugdymo pataisos įstaigose tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Nuteistųjų bendrąjį ugdymą organizuoja savivaldybės, kurių teritorijoje yra pataisos įstaigos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-743](#), 2010-04-13, *Žin.*, 2010, Nr. 48-2293 (2010-04-27)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

148 straipsnis. Nuteistųjų profesinis mokymas

1. Pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų gali būti organizuojamas nuteistųjų profesinis mokymas. Nuteistieji turi teisę pasirinkti profesiją, kurios mokysis pagal pataisos įstaigos administracijos pateiktą sąrašą ir turimą mokymo bazę.

2. Nuteistųjų neįgaliųjų, ribotai pakaltinamų nuteistųjų ir valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus sulaukusių nuteistųjų profesinis mokymas organizuojamas jų pageidavimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Nepilnamečių profesinis mokymas vyksta neviršijant nuteistųjų darbo dienos trukmės.
4. Nuteistųjų profesinio mokymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

149 straipsnis. *Neteko galios nuo 2010-03-01.*

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

150 straipsnis. Nuteistųjų atleidimas nuo darbo pataisos įstaigose egzaminams laikyti

Pataisos įstaigose baigiamiesiems kvalifikaciniams egzaminams laikyti nuteistieji atleidžiami nuo darbo pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Nuteistųjų atleidimo nuo darbo pataisos įstaigose egzaminams laikyti tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

**PENKTASIS SKIRSNIS
NĖŠČIŲ MOTERŲ IR VAIKŲ IKI TREJŲ METŲ TURINČIŲ MOTINŲ LAISVĖS
ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO YPATUMAI**

151 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų siuntimas į bausmės atlikimo vietą

1. Nėščios moterys ir vaikų iki trejų metų turinčios motinos po nuosprendžio įsiteisėjimo per dešimt dienų nusiunčiamos į pataisos namus, turinčius vaikų (kūdikių) namus.
2. Moterys, kurios pataisos įstaigose tapo nėščios, iš pataisos namų arba kalėjimo perkeliamos į pataisos namus, turinčius vaikų (kūdikių) namus.
3. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų siuntimo ir perkėlimo į pataisos namus, turinčius vaikų (kūdikių) namus, tvarką nustato Teisingumo ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija.
4. Pataisos namuose esančių vaikų (kūdikių) namų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus bei vaikų aprūpinimo sąlygas nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

152 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų bausmės atlikimas ne pataisos namų teritorijoje arba atleidimas nuo tolesnio bausmės atlikimo

1. Nėščioms moterims ir vaikų iki trejų metų turinčioms motinoms pataisos namų administracija gali leisti gyventi ne pataisos namų teritorijoje, kol vaikui sueis treji metai. Leidimas gyventi ne pataisos namų teritorijoje įforminamas motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu.
2. Atsižvelgiant į vaiko interesus, šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu gali būti pratęstas, bet ne ilgiau, kol vaikui sueis ketveri metai.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios apgyvendinamos netoli pataisos namų jiems priklausančiose arba nuomojamose gyvenamosiose patalpose ir yra nuolat pataisos namų administracijos prižiūrimos. Šios nuteistosios turi teisę:
 - 1) turėti grynųjų pinigų ir neribotai juos naudoti;
 - 2) paskambinti telefonu, gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, smulkiųjų paketų, pašto arba perduodamus siuntinius ir pasimatymus;
 - 3) nustatytu laiku laisvai vaikščioti pataisos namų direktoriaus nustatytoje teritorijoje. Su nustatytos teritorijos ribomis nuteistosios supažindinamos pasirašytinai.
4. Pasibaigus Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytam atleidimo nuo darbo laikotarpiui, šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios dirba pataisos namų administracijos nurodytą darbą.
5. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu šio straipsnio 1 dalyje nurodytų nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.
6. Nuteistosios, kuri sistemingai pažeidinėja arba itin piktybiškai pažeidė nustatyto režimo reikalavimus arba elgesio taisykles, teisė gyventi ne pataisos įstaigos teritorijoje pataisos

namų direktoriaus nutarimu panaikinama ir ši nuteistoji perkeliama į pataisos namus tęsti bausmės atlikimą.

7. Nėščios moterys ir vaikų iki trejų metų turinčios motinos turi teisę pateikti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai prašymus lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos nesilaikydamos šio Kodekso 157 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija ir teismas šio Kodekso 157 ir 164 straipsniuose nustatyta tvarka priima atitinkamai nutarimą ir nutartį taikyti nuteistajai lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos, vadovaudamiesi motinos ir vaiko interesais ir atsižvelgdami į atliktos bausmės dalį, įgyvendinamas individualiame socialinės rehabilitacijos plane numatytas priemonės, taip pat kai nusikalstamo elgesio rizika sudaro pagrindą manyti, kad nuteistoji laikysis įstatymų ir nenusikals.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

153 straipsnis. Vaikų iki trejų metų turinčių nuteistųjų motinų teisė auginti savo vaikus pataisos namų arba vietovės, kurioje yra pataisos namai, vaikų (kūdikių) namuose

1. Vaikų iki trejų metų turinčioms nuteistosioms gali būti sudarytos sąlygos pačioms auginti ir prižiūrėti vaikus, kol jiems sueis treji metai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios motinos gali būti apgyvendinamos kartu su vaikais pataisos namų vaikų (kūdikių) namų patalpose.

3. Nuteistųjų motinų pageidavimu jų vaikai gali būti laikomi vietovės, kurioje yra pataisos namai, vaikų (kūdikių) namuose.

4. Nuteistosios motinos, kurių vaikai iki trejų metų laikomi pataisos namų arba vietovės, kurioje yra pataisos namai, vaikų (kūdikių) namuose, turi teisę kasdien ne mažiau kaip po dvi valandas pasimatyti su savo vaikais.

5. Į pasimatymo su vaikais laiką neįskaitoma krūtimi maitinančioms motinoms skirtas vaikų maitinimo laikas.

6. Pasimatymų su vaikais iki trejų metų tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ IŠVYKIMAS BE SARGYBOS ARBA BE PALYDOS

154 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų išvykimas be sargybos arba be palydos

1. Nuteistiesiems, laikomiems pataisos namuose lengvosios grupės sąlygomis, bei nuteistiesiems, laikomiems pataisos namuose paprastosios grupės sąlygomis ir atbuvusiems ne mažiau kaip vieną trečdalį bausmės laiko, taip pat nuteistiesiems, paliktiems kardomojo kalinimo vietose, laisvės atėmimo vietų ligoninėje ar kalėjime atlikti ūkio darbus, gali būti leidžiama išvykti be sargybos už pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos teritorijos ribų, jeigu to reikia dėl bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, dirbamo darbo pobūdžio arba dalyvavimo įgyvendinant socialinės rehabilitacijos priemones.

2. Nepilnamečių pataisos namuose laikomiems nuteistiesiems, atlikusiems ne mažiau kaip tris mėnesius laisvės atėmimo bausmės, gali būti leidžiama išvykti be palydos už pataisos namų teritorijos ribų, jeigu to reikia dėl bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, dirbamo darbo pobūdžio arba dalyvavimo įgyvendinant socialinės rehabilitacijos priemones.

3. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu nuteistųjų, turinčių teisę išvykti be sargybos arba be palydos, elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

4. Neleidžiama išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos teritorijos ribų.

- 1) pavojingiesiems recidyvistams;
- 2) asmenims, kurie nuteisti už labai sunkius nusikaltimus ir kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė viršija dešimt metų;
- 3) nuteistiesiems, iš kurių ši teisė buvo atimta dėl padarytų pažeidimų;
- 4) užsieniečiams;
- 5) ribotai pakaltinamiems, pavojingomis ir ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, kurios plinta lašeliniu būdu per orą, sergantiems nuteistiesiems.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

155 straipsnis. Teisės išvykti be sargybos arba be palydos suteikimo nuteistiesiems tvarka

1. Nuteistajam teisė išvykti be sargybos arba be palydos suteikiama pataisos įstaigos ar kardomojo kalnimo vietos direktoriaus nutarimu.

2. Teisę išvykti be sargybos arba be palydos turintys nuteistieji gali būti užtikrinant jų priežiūrą apgyvendinti pataisos įstaigos ar kardomojo kalnimo vietos gyvenamosiose patalpose arba už šių įstaigų teritorijos ribų esančiuose jos specialiuose padaliniuose (pusiaukelės namuose), kuriuose nuteistieji intensyviai rengiami lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Nuteistajam, kuris pažeidė jam nustatyto režimo reikalavimus arba elgesio taisykles, pataisos įstaigos ar kardomojo kalnimo vietos direktoriaus nutarimu gali būti atimta teisė išvykti be sargybos arba be palydos.

4. Jeigu pasikeičia darbo, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo arba dalyvavimo įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemonės sąlygos, pataisos įstaigos ar kardomojo kalnimo vietos direktoriaus nutarimu nuteistojo teisė išvykti be sargybos arba be palydos panaikinama.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

156 straipsnis. Nuteistųjų išvykimo be sargybos arba be palydos ypatumai

1. Teisė išvykti be sargybos arba be palydos suteikia nuteistajam galimybę būti darbo, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo arba socialinės reabilitacijos priemonių įgyvendinimo laiku tam tikroje teritorijoje arba vykti tam tikru maršrutu. Su teritorijos, kurioje leidžiama būti šią teisę turintiems nuteistiesiems, ribomis arba maršrutu, kuriuo leidžiama vykti be sargybos arba be palydos, nuteistieji supažindinami pasirašytinai.

2. Nuteistųjų, kuriems suteikta teisė išvykti be sargybos arba be palydos, laikymo sąlygas ir elgesio taisykles nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

SEPTINTASIS SKIRSNIS LYGTINIS PALEIDIMAS IŠ PATAISOS ĮSTAIGŲ

157 straipsnis. Lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigų

1. Laisvės atėmimo bausmę pataisos įstaigose atliekantys nuteistieji, kurie vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane numatytas priemones, yra pateikę Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai prašymus lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos ir kurių nusikalstamo elgesio rizika žema ir (ar) pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką sudaro

pagrindą manyti, kad jie laikysis įstatymų ir nenusikals, gali būti lygtinai paleisti iš pataisos įstaigų. Prašymų lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos pateikimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

2. Teikti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai prašymus lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos nuteistieji gali ne anksčiau kaip likus mėnesiui iki laiko, kai jie faktiškai bus atlikę šią minimalią paskirtos laisvės atėmimo bausmės dalį:

1) vieną trečdalį paskirtos laisvės atėmimo bausmės, bet ne mažiau kaip keturis mėnesius, – nuteistieji už dėl neatsargumo padarytus nusikaltimus, kuriems paskirta bausmė neviršija šešerių metų, kiti nuteistieji, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, taip pat nepilnamečiai;

2) pusę paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji už dėl neatsargumo padarytus nusikaltimus, kuriems paskirta bausmė viršija šešerius metus, taip pat kiti nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija trejus metus laisvės atėmimo, bet neviršija dešimties metų laisvės atėmimo;

3) du trečdalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, bet neviršija penkiolikos metų laisvės atėmimo;

4) tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija penkiolika metų laisvės atėmimo, bet neviršija dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti nuteistieji, sutinkantys, kad jiems būtų taikoma intensyvi priežiūra, gali teikti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai prašymus lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos ne anksčiau kaip likus devyniems mėnesiams iki laiko, kai jie faktiškai bus atlikę šio straipsnio 2 dalyje nustatytą minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį. Nuteistųjų sutikimai, kad jiems būtų taikoma intensyvi priežiūra, nurodomi prašymuose lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos.

4. Nuteistiesiems lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos taiko vietovės, kurioje yra nuteistojo pataisos įstaiga, apylinkės teismas nutartimi, kuria patvirtinamas Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimas taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos.

5. Lygtinai paleidžiamam iš pataisos įstaigos nuteistajam teismas nutartimi nustato Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso IX skyriuje numatytas baudžiamojo poveikio priemones ir (ar) Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 75 straipsnio 2 ar 3 dalyje numatytas pareigas, laiką, per kurį nuteistasis privalo įvykdyti paskirtas baudžiamojo poveikio priemones ir (ar) pareigas, ir (ar) intensyvią priežiūrą.

6. Lygtinai paleidžiamiems iš pataisos įstaigų nepilnamečiams vietoj Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso IX skyriuje numatytų baudžiamojo poveikio priemonių ir (ar) Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 75 straipsnio 2 ar 3 dalyje numatytų pareigų nustatomos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 82 straipsnyje numatytos auklėjamojo poveikio priemonės (išskyrus atidavimą į specialią auklėjimo įstaigą).

7. Lygtinai paleisti iš pataisos įstaigų nuteistieji, kurie buvo nukreipti atlikti likusią nuosprendžiu paskirtos laisvės atėmimo bausmės dalį, teikti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai prašymus lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos gali praėjus vieneriems metams nuo teismo nutarties dėl pasiuntimo į pataisos įstaigą vykdymo pradžios, kai jie yra faktiškai atlikę šią minimalią nuosprendžiu paskirtos laisvės atėmimo bausmės dalį:

1) du trečdalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė neviršija dešimties metų laisvės atėmimo;

2) tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, bet neviršija penkiolikos metų laisvės atėmimo;

3) keturis penktadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija penkiolika metų laisvės atėmimo, bet neviršija dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo.

8. Jeigu pataisos įstaiga yra gavusi pažymą, kad nukentėjusysis pageidauja, jog jam būtų pranešta apie būsimą nuteistojo paleidimą į laisvę, Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija per tris darbo dienas nuo nuteistojo prašymo lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos gavimo

praneša nukentėjusiajam apie teisę per dešimt dienų nuo pranešimo išsiuntimo pateikti atsiliepimą dėl nuteistojo prašymo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

158 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų netaikymas

Lygtinai iš pataisos įstaigų nepaleidžiami:

1) asmenys, nuteisti už nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai;

2) asmenys, nuteisti už nusikaltimus nepilnamečio asmens seksualinio apsisprendimo laisvei ir (ar) neliečiamumui;

3) asmenys, kuriems mirties bausmė malonės arba amnestijos tvarka pakeista laisvės atėmimu iki gyvos galvos, taip pat laisvės atėmimu iki gyvos galvos nuteisti asmenys;

4) asmenys, nuteisti už tyčinius nusikaltimus, padarytus areštinėse, pataisos įstaigose ir kardomojo kalinimo vietose;

5) asmenys, kuriems iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo pabaigos liko mažiau negu trys mėnesiai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Nr. [XI-2040](#), 2012-06-05, *Žin.*, 2012, Nr. 68-3464 (2012-06-19)

159 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų tvarka

1. Pataisos įstaiga, gavusi teismo potvarkį vykdyti nuteistojo lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos kartu su nutarties nuorašu, paleidžia nuteistąjį iš pataisos įstaigos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teismo potvarkį kartu su teismo nutarties nuorašu pataisos įstaiga pateikia probacijos tarnybai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, *Žin.*, 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

160 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

161 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

162 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

163 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

164 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo tvarka

1. Pataisos įstaigose sprendimams dėl nuteistųjų prašymų lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos priimti Kalėjų departamento direktoriaus įsakymu sudaromos Lygtinio paleidimo iš

pataisos įstaigos komisijos. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijų sudarymo ir darbo organizavimo nuostatus tvirtina teisingumo ministras.

2. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo nuteistojo prašymo lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos gavimo apsvarsto šį prašymą ir socialinio tyrimo išvadą, nuteistajam taikytas socialinės reabilitacijos priemonės ir jų įgyvendinimo rezultatus, nusikalstamo elgesio rizikos pokyčius, šio Kodekso 157 straipsnio 8 dalyje nurodytą nukentėjusiojo atsiliepimą, jeigu jis buvo gautas, ir priima motyvuotą nutarimą taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos arba jo netaikyti.

3. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarime taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos pateikiamos motyvuotos rekomendacijos teismui dėl lygtinai paleidžiamam iš pataisos įstaigos nuteistajam auklėjamojo poveikio ar baudžiamojo poveikio priemonių ir (ar) pareigų nustatymo, laiko, per kurį nuteistasis privalo jas įvykdyti, ir (ar) intensyvios priežiūros nustatymo.

4. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimas taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos per dvi darbo dienas nuo jo priėmimo pateikiamas vietovės, kurioje yra nuteistojo pataisos įstaiga, apylinkės teismui, o šio nutarimo nuorašas pateikiamas nuteistajam ir išsiunčiamas prokurorui. Kartu su šiuo nutarimu teismui pateikiama nuteistojo asmens byla.

5. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai priėmus nutarimą netaikyti nuteistajam lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos arba teismui priėmus nutartį nepatvirtinti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą, Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija nutarimu pateikia motyvuotas rekomendacijas pataisos įstaigai ir (ar) nuteistajam dėl nuteistojo socialinės reabilitacijos ir (ar) nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos mažinimo, nustato šių rekomendacijų įgyvendinimo terminą ir pakartotinio svarstymo dėl nuteistojo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos datą. Pakartotinis svarstymas negali būti vėliau kaip po šešių mėnesių nuo Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo netaikyti lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos arba šioje dalyje nurodytos teismo nutarties nepatvirtinti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo priėmimo.

6. Šio straipsnio 3 ir 5 dalyse nurodyti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimai per septynias darbo dienas nuo priėmimo gali būti skundžiami vietovės, kurioje yra nuteistojo pataisos įstaiga, apylinkės teismui. Teisę paduoti skundą turi prokuroras, nuteistasis, jo gynėjas ir atstovas pagal įstatymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

XII SKYRIUS

LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS BAUSMĖS VYKDYMO YPATUMAI

165 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikimo vieta

1. Nuteistieji laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atlieka kalėjimuose. Pirmuosius dešimt metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikę nuteistieji, atsižvelgiant į jų elgesį bausmės atlikimo metu bei saugumo reikalavimus ir kai yra kalėjimo administracijos teikimas, apylinkės teismo nutartimi gali būti perkelti į pataisos namus tęsti bausmės atlikimą.

2. Pataisos namuose laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji, kurie kelia pavojų pataisos namų personalui ar kitiems asmenims arba dėl kitų išimtinių aplinkybių, gali būti apylinkės teismo nutartimi, priimta pagal pataisos namų administracijos teikimą, grąžinti iš pataisos namų į kalėjimą toliau atlikti bausmę.

3. Nuteistieji, grąžinti iš pataisos namų į kalėjimą toliau atlikti bausmę, gali būti teikiami apylinkės teismui pakartotinai perkelti juos į pataisos namus toliau atlikti bausmę ne anksčiau kaip praėjus penkeriems metams po teismo nutarties dėl grąžinimo į kalėjimą priėmimo dienos.

4. Kalėjimuose laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji laikomi kameroje po vieną, o jų sutikimu – po du. Pataisos namuose šie nuteistieji laikomi atskirai arba izoliuoti nuo kitų nuteistųjų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

166 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų specialiosios teisės ir pareigos

1. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji turi šio Kodekso 92–103 ir 106–109 straipsniuose nustatytas specialiąsias teises.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų specialiąsias pareigas nustato šio Kodekso 110 straipsnis.

167 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos poveikio priemonės

1. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso XI skyriaus pirmajame ir trečiajame skirsniuose numatytos poveikio priemonės.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų bendrasis ugdymas ir profesinis mokymas organizuojamas šio Kodekso 147, 148, 149 ir 150 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji gali dirbti, jeigu patys to pageidauja, kalėjimo arba pataisos namų administracijos parinktą darbą. Dirbantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134 ir 135 straipsnių nuostatos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, *paskelbta TAR* 2015-07-07, i. k. 2015-11069

168 straipsnis. Pataisos įstaigos administracijos pareigos laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančio nuteistojo sunkios ligos arba mirties atveju

1. Jeigu laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantis nuteistasis sunkiai serga ir jo liga gresia gyvybei, kalėjimo arba pataisos namų administracija privalo nedelsdama apie tai pranešti Kalėjimų departamento direktoriui ar jį pavaduojančiam pareigūnui ir nuteistojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams. Šiems asmenims jų pageidavimu sudaromos sąlygos aplankyti nuteistąjį. Lankymo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančio nuteistojo mirties atveju kalėjimo arba pataisos namų administracija privalo nedelsdama apie tai pranešti Kalėjimų departamento direktoriui ar jį pavaduojančiam pareigūnui ir nuteistojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams. Pataisos įstaigos direktorius ar jį pavaduojantis pareigūnas privalo apie nuteistojo mirtį per tris dienas raštu pranešti kalėjimo ar pataisos namų vietos civilinės būklės aktus registruojančiai įstaigai, kuri Civilinio kodekso nustatyta tvarka įregistruoja mirtį ir išduoda mirties liudijimą.

3. Nuteistojo palaikai palaidojami kapinėse arba nuteistojo sutuoktinio, sugyventinio arba artimųjų giminaičių prašymu ir kalėjimo ar pataisos namų direktoriaus ar jį pavaduojančio pareigūno leidimu atiduodami mirusiojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams.

XIII SKYRIUS

TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO, LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS IR AREŠTO BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ MATERIALINĖ ATSAKOMYBĖ

169 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo, laisvės atėmimo iki gyvos galvos ir arešto bausmės atliekančių nuteistųjų materialinės atsakomybės pagrindai ir dydis

1. Terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantys nuteistieji atsako už bausmės atlikimo metu valstybei padarytą žalą:

1) už žalą, padarytą atliekant darbinės pareigas, – tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Lietuvos Respublikos darbo įstatymai;

2) už žalą, padarytą kitokiais veiksmais, – tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Civilinis kodeksas.

2. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji už bausmės atlikimo metu padarytą valstybei žalą atsako tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Civilinis kodeksas.

170 straipsnis. Žalos atlyginimo tvarka

1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo arba laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų valstybei padarytos žalos atlyginimas išieškomas motyvuotu areštinės ar pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu, jeigu žalos dydis neviršija nuteistojo asmeninėje sąskaitoje esančios pinigų sumos. Apie išieškojimą nuteistajam paskelbiama pasirašytinai. Kitais atvejais žalos atlyginimas išieškomas bendrais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka.

2. Areštinės ar pataisos įstaigos direktoriaus nutarimas išieškoti žalos atlyginimą gali būti apskųstas Kalėjų departamento direktoriui. Skundo padavimas nesustabdo nutarimo išieškoti žalos atlyginimą vykdymo. Kalėjų departamento direktorius nustatęs, kad nuteistasis dėl žalos atsiradimo nekaltas, turi teisę pakeisti išieškotinų sumų dydį arba panaikinti nutarimą išieškoti žalos atlyginimą. Neteisėtai arba neteisingai išskaitytos už padarytą žalą sumos grąžinamos į nuteistojo asmeninę sąskaitą. Kalėjų departamento direktoriaus sprendimas dėl nutarimo išieškoti žalos atlyginimą per dvidešimt dienų gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui, kurio veiklos teritorijoje yra nutarimą priėmusio direktoriaus vadovaujama areštinė ar pataisos įstaiga.

3. Valstybei padarytos žalos atlyginimo dalis, kurios pilnai neatlygino paleistas iš areštinės ar pataisos įstaigos asmuo, išieškoma Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

171 straipsnis. Dėl atliekančio bausmę nuteistojo nusikalstamos veikos atsiradusios žalos atlyginimas

Žala, atsiradusi dėl atliekančio bausmę nuteistojo nusikalstamos veikos, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

172 straipsnis. Atliekančio bausmę nuteistojo tretiesiems asmenims padarytos žalos atlyginimas

Žala, kurią padarė atliekantis bausmę nuteistasis tretiesiems asmenims, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

XIV SKYRIUS

AREŠTO, TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO IR LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ MATERIALINIS, BUITINIS APRŪPINIMAS IR SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

173 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekančių nuteistųjų materialinis buitinis aprūpinimas

1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos reikiamos gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas.

2. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantiems nuteistiesiems nemokamai suteikiama atskira miegamoji vieta ir patalynė.

Nuteistieji gali naudotis nuosava patalyne (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), jeigu to pageidauja.

3. Terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantys nuteistieji, kurie neturi savo drabužių ir avalynės, nemokamai aprūpinami drabužiais ir avalyne pagal sezoną. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji drabužiais ir avalyne apsirūpina patys.

4. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantys nuteistieji gauna maistą pagal fiziologines mitybos normas ir, kiek tai įmanoma, atitinkantį jų religinius įsitikinimus, o nuteistieji, kuriems pagal gydytojų išvadas paskirtas racionalus maitinimas, – pagal racionalaus maitinimo normas. Maistu šie nuteistieji aprūpinami nemokamai.

5. Nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nepilnamečiams, neįgaliesiems, taip pat laisvės atėmimo vietų ligoninėse gydomiems nuteistiesiems sudaromos geresnės gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos. Nėščioms moterims ir krūtimi maitinančioms motinoms pagal gydytojų komisijos išvadą leidžiama gauti pašto ar perduodamų maisto produktų siuntinių. Jų svorį ir periodiškumą nustato Kalėjų departamento direktorius.

6. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys atvirose kolonijose arba perkelti į pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos specialų padalinį (pusiaukelės namus), kuriame nuteistieji intensyviai rengiami lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos, nuteistieji maistu, drabužiais ir avalyne apsirūpina patys. Šiems nuteistiesiems kiekvieną mėnesį iš pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos lėšų išmokami vienos bazinės socialinės išmokos dydžio maistpinigiai. Nuteistųjų, perkeltų į kamerų tipo patalpas, maitinimas organizuojamas šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, o maistpinigiai už kamerų tipo patalpose praleistą laiką šiems nuteistiesiems nemokami.

7. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantiems nuteistiesiems kartą per mėnesį iš areštinės arba pataisos įstaigos lėšų gali būti išmokama iki 0,3 bazinės socialinės išmokos dydžio išmoka. Kriterijus, pagal kuriuos gali būti skiriamos išmokos, išmokų skyrimo ir mokėjimo taisyklės nustato Kalėjų departamento direktorius.

8. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekančių nuteistųjų mitybos ir materialinio buitinio aprūpinimo normas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [X-637](#), 2006-06-01, *Žin.*, 2006, Nr. 68-2495 (2006-06-17)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

174 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekančių nuteistųjų sveikatos priežiūra

1. Asmens sveikatos priežiūra pataisos įstaigose bei areštinėse organizuojama ir atliekama pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos įstatymus.

2. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekančių nuteistųjų ambulatorinėms pirminės ir antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugoms teikti pataisos įstaigose steigiamos sveikatos priežiūros tarnybos. Šių tarnybų struktūrą, pareigybių skaičių ir veiklos tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras ir teisingumo ministras. Stacionariųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų teikiamoms antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugoms teikti steigiamos laisvės atėmimo vietų ligoninės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Laisvės atėmimo bausmę arba areštą atliekančiam nuteistajam reikalingos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kurių suteikti pataisos įstaigų sveikatos priežiūros tarnybose ir laisvės atėmimo vietų ligoninėse nėra galimybių, sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo

ministro nustatyta tvarka teikiamos valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros viešosiose įstaigose užtikrinant nuteistųjų apsaugą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

4. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekančių nuteistųjų sveikatos priežiūrą organizuoja Sveikatos apsaugos ministerija.

175 straipsnis. Atliekančių laisvės atėmimo bausmę nuteistųjų, kurie serga priklausomybės ligomis, gydymas

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, sergantys priklausomybės nuo alkoholio, narkotinių arba psichotropinių medžiagų ligomis, jų rašytiniu pageidavimu gali būti gydomi nuo šių ligų laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu.

2. Priklausomybės ligomis sergančių nuteistųjų gydymo laisvės atėmimo vietose tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija ir Teisingumo ministerija.

**V DALIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

**XV SKYRIUS
ATLEIDIMAS NUO BAUSMĖS ATLIKIMO, PAGALBA ATLEISTIEMS NUO
BAUSMĖS ATLIKIMO ASMENIMS. BAUSMIŲ VYKDYMO INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ
IR PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ IR SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
ATLEIDIMAS NUO BAUSMĖS ATLIKIMO**

176 straipsnis. Atleidimo nuo bausmės atlikimo pagrindai

Nuteistieji atleidžiami nuo bausmės atlikimo šiais pagrindais:

- 1) atbuvę teismo nuosprendžiu paskirtą bausmės laiką;
- 2) amnestijos aktu;
- 3) malonės tvarka;
- 4) kuriems panaikintas nuosprendis ir nutrauktas ikiteisminis tyrimas;
- 5) kuriems paskira bausmė, sumažinta iki atlikto bausmės laiko;
- 6) susirgę sunkia nepagydoma liga, kai teismas priima atitinkamą nutartį;
- 7) kitais Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais pagrindais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

177 straipsnis. Atleidimas nuo bausmės atlikimo dėl ligos

1. Susirgęs sunkia nepagydoma liga nuteistasis gali būti apylinkės teismo atleistas nuo tolesnio bausmės atlikimo.

2. Teikimą atleisti nuteistąjį nuo bausmės atlikimo dėl ligos teismui paduoda bausmės vykdymo institucijos vadovas. Kartu su teikimu teismui nusiunčiama gydytojų komisijos išvada ir nuteistojo asmens byla.

178 straipsnis. Atleidimas nuo bausmės atlikimo dėl neįgalumo, pensinio amžiaus ir nėštumo

1. Nuteistąjį, kuriam paskirta viešųjų darbų bausmė, jeigu jam nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, taip pat valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus sulaukusį nuteistąjį arba moterį, išėjusią nėštumo ir gimdymo atostogų, arba dėl kitų objektyvių priežasčių apylinkės teismas atleidžia nuo bausmės atlikimo paskirdamas Baudžiamojo kodekso IX skyriuje numatytą baudžiamojo poveikio priemonę.

2. Teikimą atleisti nuteistąjį nuo bausmės atlikimo dėl neįgalumo, pensinio amžiaus, nėštumo ar nėštumo ir gimdymo atostogų paduoda bausmės vykdymo institucijos vadovas. Kartu su teikimu teismui nusiunčiama nuteistojo asmens byla, o neįgalumo arba nėštumo atveju – gydytojų komisijos išvada.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

179 straipsnis. *Neteko galios nuo 2012-07-01.*

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

180 straipsnis. Paleidimo iš pataisos įstaigų ir areštinių tvarka

1. Atlikę laisvės atėmimo ir arešto bausmes nuteistieji paleidžiami paskutinės bausmės laiko dienos pirmoje pusėje, o kitais pagrindais paleidžiami – tą dieną, kurią bausmės vykdymo institucija gauna reikiamus dokumentus. Jeigu dokumentai gaunami likus ne daugiau kaip trims valandoms iki darbo dienos pabaigos, nuteistasis paleidžiamas kitos dienos rytą.

2. Mėnesiais skaičiuojamos bausmės laikas pasibaigia atitinkamą paskutinio bausmės mėnesio dieną, o jeigu tas mėnuo atitinkamos dienos neturi, – paskutinę to mėnesio dieną.

3. Jeigu bausmės laikas pasibaigia poilsio arba šventės dieną, nuteistasis paleidžiamas dieną, kuri eina prieš poilsio arba šventės dieną.

4. Paleidžiamiesiems asmenims paleidimo dieną išduodami asmens dokumentai ir daiktai, asmeninėje sąskaitoje laikomi pinigai, taip pat bausmės atlikimą liudijantys dokumentai.

5. *Neteko galios nuo 2015-09-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Bausmės vykdymo institucijos vadovas arba jo pavaduotojas privalo išaiškinti paleidžiamam asmeniui jo teises ir pareigas.

7. Paleidžiami nepilnamečiai pasiunčiami pas tėvus arba globėjus (rūpintojus) ar artimuosius giminaičius. Nepilnamečius privalo lydėti bausmės vykdymo institucijos darbuotojas, tėvai, globėjai (rūpintojai) arba artimieji giminaičiai.

8. Jeigu bausmės vykdymo institucija yra gavusi pažymą, kad nukentėjusysis pageidauja, jog jam būtų pranešta apie būsimą nuteistojo paleidimą į laisvę ar nuteistojo pabėgimą iš laisvės atėmimo vietos, bausmės vykdymo institucijos vadovas arba jo pavaduotojas apie nuteistojo paleidimą į laisvę ar nuteistojo pabėgimą iš laisvės atėmimo vietos privalo pranešti nukentėjusiajam. Nukentėjusiajam taip pat pranešama apie teisės aktuose nustatytas apsaugos priemones, kurios gali būti jam taikomos, ir šių priemonių skyrimo tvarką. Nukentėjusiajam apie nuteistojo paleidimą į laisvę pranešama ne vėliau kaip likus trims dienoms iki nuteistojo paleidimo dienos. Tais atvejais, kai nuteistasis iš laisvės atėmimo vietos turi būti paleidžiamas tuoj po to, kai gaunamas nuosprendis, nutartis ar nutarimas dėl nuteistojo paleidimo į laisvę, taip pat kai nuteistasis pabėga iš laisvės atėmimo vietos, nukentėjusiajam pranešama iš karto po nuteistojo paleidimo į laisvę ar nuteistojo pabėgimo iš laisvės atėmimo vietos. Nukentėjusiajam apie nuteistojo paleidimą į laisvę nepranešama, jeigu nuteistasis paskirtą arešto bausmę atlieka poilsio dienomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2195](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-20997

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, *Žin.*, 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

181 straipsnis. Ligoninių paleidimo iš pataisos įstaigų ypatumai

Laisvės atėmimo vietų ligoninėje laikomas sergantis nuteistasis, kuriam reikalinga stacionarinė asmens sveikatos priežiūros įstaigose teikiama medicinos pagalba, paleidimo

dieną jo rašytiniu sutikimu už valstybės lėšas pervežamas į valstybės ar savivaldybės asmens sveikatos priežiūros viešąją įstaigą. Apie šį pervežimą nedelsiant pranešama paleidžiamo ligonio sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

ANTRASIS SKIRSNIS

PAGALBA ATLEISTIEMS NUO BAUSMĖS ATLIKIMO ASMENIMS

182 straipsnis. Pagalbos suteikimas iš pataisos įstaigų ir areštinių paleidžiamiesiems asmenims

1. Paleidžiami iš pataisos įstaigų asmenys aprūpinami viešojo transporto bilietais kelionei iki gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje. Paleidžiami asmenys, kurie neturi pagal sezoną reikiamų drabužių, avalynės ir lėšų jiems įsigyti, drabužiais ir avalyne pagal sezoną aprūpinami nemokamai.

2. Paleidžiamiesiems neįgaliesiems ir sulaukusiems valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus asmenims jų prašymu turi būti suteikta Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta socialinė parama. Neturinčius tėvų paleidžiamus nepilnamečius pataisos įstaigos ar areštinės administracija pasiunčia į vaikų globos įstaigas arba perduoda šeimos nariams, artimiesiems giminaičiams, kitiems asmenims globoti ar rūpintis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

TREČIASIS SKIRSNIS

BAUSMIŲ VYKDYMO INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ IR SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas

1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos.

3. Kalėjų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.

4. Baudos, juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmės vykdančių antstolių veiksmai ir sprendimai skundžiami antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

5. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka bausmių vykdymo institucijų ir įstaigų, jų pareigūnų, taip pat antstolių veiksmai ir sprendimai gali būti skundžiami Seimo skiriamiesiems kontrolieriams arba kitoms valstybės institucijoms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

Lietuvos Respublikos
bausmių vykdymo kodekso
2 priedas

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANTIEMS NUTEISTIESIEMS DRAUDŽIAMŲ DIRBTI DARBŲ IR DRAUDŽIAMŲ EITI PAREIGŲ SĄRAŠAS

Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems draudžiama dirbti:

- 1) dauginimo aparatais, radijo ir elektros ryšių perdavimo įrengimais (išskyrus elektros ryšių linijų montuotoju, dalyvaujant administracijos atstovui);
- 2) pardavėjais, buhalteriais, kasininkais, sandėlių vedėjais;
- 3) medicinos srityje (išskyrus sanitarais);
- 4) fotografais, televizijos ir kino operatoriais;
- 5) lengvųjų automobilių ir motociklų vairuotojais;
- 6) eiti pareigas, pagal kurias nuteistiesiems būtų pavaldūs pataisos įstaigų darbuotojai;
- 7) pataisos įstaigos administracijos patalpose, kai jose nėra administracijos atstovo.

Lietuvos Respublikos
bausmių vykdymo kodekso
3 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2001 m. kovo 15 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 19 skyrius, 4 tomas, p. 72).

2. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL 2012 L 315, p. 57).

Kodekso papildymas priedu:

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, Žin., 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

Priedo pakeitimai:

Nr. [XII-2195](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-20997

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, Žin., 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 18, 20, 21 IR 164 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. gegužės 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, Žin., 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 43, 48, 49, 68, 102, 121, 157, 173, 178 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-163](#), 2005-04-21, Žin., 2005, Nr. 58-2001 (2005-05-07)

DARBO KODEKSO, ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ KODEKSO, BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO, SEIMO NARIŲ DARBO SĄLYGŲ ĮSTATYMO, VIDAUS TARNYBOS STATUTO, SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Iki Valdininkų registro reorganizavimo į Valstybės tarnautojų registrą šio įstatymo trečiajame skirsnyje išdėstyto Bausmių vykdymo kodekso 35 straipsnio 2 dalyje nurodyta teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimo bausmę arba viešųjų teisių atėmimo bausmę vykdanči institucija pagal nuteistojo gyvenamąją vietą, vykdydama teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimo bausmę arba viešųjų teisių atėmimo bausmę, turi teisę gauti reikalingą informaciją iš Valdininkų registro.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, Žin., 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 55, 62, 73, 74, 75, 79, 80, 85, 86, 88, 95, 96, 102, 140, 141, 142, 143, 146, 158, 173 STRAIPSNIŲ IR 1 PRIEDO PAKEITIMO BEI PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. sausio 1 d., išskyrus 14 straipsnio 3 dalį, 16 straipsnio 2 dalį, 17 straipsnio 1 dalį, 19 straipsnį, kurie įsigalioja nuo 2005 m. birželio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, Žin., 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO, BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO IR KARDOMOJO KALINIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio skirsnio 2 straipsnį, įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-637](#), 2006-06-01, Žin., 2006, Nr. 68-2495 (2006-06-17)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 173 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 32, 36, 51, 54, 60, 61, 66, 67, 70, 72, 76, 85, 96, 99, 100, 105, 112, 114, 118, 120, 121, 142, 143, 146, 154, 155, 165, 183 STRAIPSNIŲ IR KODEKSO 1 PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI 149 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 32 straipsnį, įsigalioja 2010 m. kovo 1 d.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-743](#), 2010-04-13, Žin., 2010, Nr. 48-2293 (2010-04-27)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 39 IR 147 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, Žin., 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 18, 183 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR VIII SKYRIAUS PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 18, 19, 66, 90, 91, 126, 138, 140, 152, 154, 157, 158, 159, 164, 176 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 127, 160, 161, 162, 163, 179 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2012 m. liepos 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2040](#), 2012-06-05, Žin., 2012, Nr. 68-3464 (2012-06-19)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 158 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 43, 52, 55, 70, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 131, 133, 147, 148 ir 178 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1323](#), 2014-11-13, paskelbta TAR 2014-11-21, i. k. 2014-17300

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 5 ir 109 straipsnių pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

Nr. [KT8-N4/2015](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-02-27, i. k. 2015-03023

Dėl Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 99 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2195](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-20997

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 180 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-67](#), 2016-12-08, paskelbta TAR 2016-12-20, i. k. 2016-29147

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 145 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 54, 113, 114 straipsnių pakeitimo ir 120, 121, 122, 123, 124 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas